

• ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ •

ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ

• ΕΦΗΜΕΡΙΣ •

Γ. Μορ

SORESCO ZINCO

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Ἐκαστον φύλλον παράδες 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἑλληνοπούλα

Ο ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
Γραφεία: Κουρσοῦμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἔτησίᾳ	ἐν Κωνσταντι οὐπόλει.	Γρ.	30
»	» ταῖς Ἐπιχειρίαις.	»	40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ.	10
Ἐξάμηνος	» Κωνσταντινοῦ πόλεως.	Γρ.	15
»	» ταῖς Ἐπιχειρίαις.	»	20
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ.	5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ ἐπίκαιρα. — Ν. Ἀμουργιανῶ. Παλαιὰ καὶ Καινούργια, (ποίημα) — Γ. Βέργα. Τὸ κυνῆγι τοῦ λύκου, (μετάφρασις Ποιήτου) — Ἰάκωβ Ἀσάκης. Ἰωάννης ὁ Ῥωμαιοκτόνος — Ντερέμπεη. Ἐμμετρος ἐπιστολὴ πρὸς τὸ Ὀμηρικόν, (ποίημα) — Ἀσιρταῖς. Ὁ πολιτισμὸς μας — Γ. Βεζνηγῶ. Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου, (συνέχεια) — Α. Γ. Φιλολογία καὶ Τέχνη, Δημήτριος Βικέλας. Πεννιές, αἰνίγματα, ἀνέκδοτα, ἀπαντήσεις, ἀστεῖα, εἰκόνες.

ΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Ἐπιτέλους τὸ περιλάλητον πρωτόκολλον τῆς αὐστρο-τουρκικῆς συμβάσεως περὶ Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης ὑπογράφη. Ἡ χώρα κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ μίαν πληγὴν. Τὰ ἄλλα μετὰ τῆς αὐτῆς ἐνδοκίας. Τὰ κέρδη βέβαια ἀπὸ τὴν ἐπελθοῦσαν συνεννόησιν δὲν εἶναι μεγάλα. Εἶναι τόσον ἐλαστικά τὰ ἄρθρα τοῦ πρωτοκόλλου, ὥστε καὶ ὁ μὴ ἐμβροτιθῆς εἰς τὰ τοιαῦτα δύναται νὰ διακρίνη ὅτι ὁ κ. Παλλαβισίνης ἔβαλε τοὺς διπλωμάτας μας εἰς τὸ κοντί. Παραχωρεῖ 2 1)2 ἑκαταμμ. λιγῶν διὰ τὰ κυβερνητικὰ κτήματα τῶν δύο προσαρτηθεισῶν ἐπαρχιῶν, παραχωρεῖ καὶ 4 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ πλέον εἰς τὸν τελωνειακὸν δασμὸν τῶν ἐξ Αὐστρίας εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, αὐτὸ εἶναι τὸ σπαιδαιότερον, καταργεῖ μερικὰ ἀσήμαντα ταχυδρομικὰ γραφεῖα καὶ ὑπόσχεται ὅτι θὰ κάμῃ πολλὰ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα οὔτε ἡμεῖς, οὔτε τὰ τέκνα μας θὰ εὐτυχήσουμε νὰ ἴδωμεν. Ἡ πονηρὰ αὐστριακὴ πολιτικὴ ἀπὸ αἰῶνων τὴν γινώσκουσα ὅτι οὐδέποτε μὲν δίδει, πάντοτε δὲ λαμβάνει. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν ἠδέλησε νὰ διαφροσῇ ἑαυτήν.

Τὴν λύσιν τοῦ αὐστροτουρκικοῦ ζητήματος ἐληκολούθησε καὶ ἡ λύσις τοῦ ἱεροσολυμιτικοῦ. Αἱ ἡμερησίου ἐφημερίδες δὲν ἐδέχθησαν αὐτὴν εὐχαρίστως, λέγουσαι ὅτι προσβάλλεται ἡ Ἐκκλησία, προσβάλλεται τὸ ἔθνηκὸν ἡμῶν Κέντρον. Ἀλλὰ τί ἐπρεπε λοιπὸν νὰ γίνῃ; Νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ βρομερὰ κατάστασις τῆς χθὲς! Νὰ μὴ ἐπέλθῃ ὁ συμβιβασμὸς καὶ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν

ὅπως χάσωμεν κάθε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ Παγαγίου Τάφου καὶ τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων; Ἐνῆστε οἱ λέγοντες, ὅτι δὲν σύρονται ἐκ τῶν σιγματαίων ἐντυπώσεων, ἀλλὰ ἔχουν ἀρχὰς καὶ μετὰ ψυχραιμίας κρίνον τὰ πράγματα, ἔχουν τὸ μεγαλύτερον ἄδικον. Τὸ ἔθνος ἔχει νὰ κοιτάξῃ σήμερον πολλὰ πράγματα, πράγματα ἀφορῶντα τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατόν του. Τὴν λύσιν λοιπὸν τοῦ ἀκατανάθους ζητήματος πρέπει τὸ δημόσιον νὰ δεχθῇ ἀσμένως καὶ μετὰ χαρᾶς. Πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον ποῦ καίεται αὐτὸ τὸ σπῆτι μας, ἄς ἂ ἀλλαγῶμεν ἀπὸ μερίμνας, αἵτινες σύρουν τὴν προσοχήν μας μακρὰν, πολὺ μακρὰν τῆς ἐστίας μας.

ΔΙΑΠΙΣΤΟΥΣΙΝ ἐκ Μακεδονίας ὅτι ἡ κατάστασις ἐκεῖ ὅσον πλησιάζει ἢ ἀνοίξει χειροτερεῖ. Ὁ ἐρεθισμὸς τῶν Βουλγάρων καὶ Ἑλλήνων ἐφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ σχεδὸν ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι κατὰ τὸν Μάρτιον θάρσιον τὸ αἱματοκύλισμα. Καὶ τὰ δύο στοιχεῖα προσμένουν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν ἐκκλησιῶν ἀνυπομόνως. Καὶ ἐὰν λυθῇ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ δίκαιον, οἱ ἀπαίσιοι ἀπόγονοι τοῦ Κρούμου διασαλπίζουν ὅτι θὰ διαταράξουν τὴν τάξιν, ἐὰν λυθῇ πάλιν ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ὑποστοῦν μίαν τοιαύτην ἀδικίαν μετ' ἀδιαφορίας. Ὡστε ἡ κατάστασις ἐν Μακεδονίᾳ δὲν εἶναι διόλου ἐνθαρρυντικὴ. Ἡ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ διατάραξις θὰ ἐπέλθῃ. Ἐὰν δὲ ἡ κυβερνησις δὲν φανῇ δικαία καὶ ἀμερόληπτος ὑπάρχει φόβος νὰ ἔχωμεν καὶ καμμίαν ξενικὴν ἐπέμβασιν. Τὸ δαμόκλειον αὐτὸ ξίφος αἰωνίως αἰωρεῖται ὑπερθεῖν τῆς κεφαλῆς μας. Χρειάζεται λοιπὸν προσοχὴ καὶ περινοία.

ΤΟ συλλαλητήριον τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας Μαχουσεῖ, τὸ ὁποῖον κατέληξεν εἰς αἰματηρὰς σκηνάς, ὄχι μόνον δὲν συνεκίνησε τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἐκίνησε κάπως τὴν βδελυγμίαν του. Οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μαχουσεῖ διὰ τοῦ κακοῦ των πρὸς τοὺς ἐπιβάτας τρόπου, διὰ τῆς παραμελήσεως τοῦ ἐπιβεβλημένου αὐτοῖς καθήκοντος ἐδυσχέρασαν πολλὰκις αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔργον τῆς διευθύνσεως. Πόσοι ἐκ τῶν ἐπιβατῶν ἕως σήμερον δὲν ὑβρίσθησαν, πόσοι δὲν ἐδοκίμασαν τὴν βαρβαρότητα τῶν ναυτῶν καὶ τῶν λεγομένων μεμοῦρηδων. Ἐκτὸς τούτου οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ διὰ τοῦ συλλαλητηρίου τί ἐζήτησαν; Τὴν διετήρησιν τῆς Μαχουσεῖ; Τὴν διὰ τῶν σεσαθρωμένων τῆς ἀτμοπλοίων μετὰβασιν τῶν ἐπιβατῶν εἰς τὰς Πρυγκηπονήσους; Αὐτοὶ ἐσκέφθησαν τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας των, ἡ κυβερνησις δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ζωῆς τόσον ὑπάρξεων, αἵτινες ταξιδεύουσιν, διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς Μαχουσεῖ, ἀφίνοντο εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Πιστεύομεν ὅτι τὸ γενόμενον συλλαλητήριον δὲν θὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς δικαίας ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως.

ΠΑΛΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ

(Παράξενες ἀρμονίες μετὰ παραλλαγῆς)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σὰν Παναγιὰ Βυζαντινὴ
Μὲ τὰ μεγάλα σου τὰ μάτια
Μοιάζεις, πανώρια,
Ποῦ οἱ παπάδες ξέφρενα
Χώρια τῆς Παναγιᾶς φιλι
Δίταν καὶ τῆς εἰκόνας χώρια.

Σὰν Παναγιὰ Βυζαντινὴ
Καὶ γὰρ θὲ νὰ σὲ προσκυνοῦσα,
Βυζαντινὸς παπᾶς,
Μ' ἄλλα μὲ δέρονουν βάσανα
Κ' ἐσὺ, ποῖος ξέρει τάχα,
Ποῖονα καὶ πόσο ν' ἀγαπᾶς.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ μυστικὸ βιβλίον
Ποῦ δὲν τὸ γράφουν τῆς ἀνθρώπινης
[λαλιᾶς
Μέσα. Γνωτὶ εἶναι ἅγιο καὶ θεῖον,
Γιατὶ τὸχῳ γραμμένον μ' αἷμα τῆς καρδιᾶς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σὰν Παναγιὰ Βυζαντινὴ
Στέκεις ψηλὰ στὸ εἰκονοστάσι,
Κι' ἐν εἶν' ἡ λύπη μου τρανὴ
Δὲν κατορθώνει νὰ σὲ φτάσῃ.

Κ' ἐγὼ παπᾶς Βυζαντινὸς
Βάνω μετάνοιας, γονατίζω,
Σκύφτω στὶς πέτρες ταπεινὸς
Καὶ προσευχῇ σὲ ψιθυρίζω.

Τοῦ κάκου! σέρονουμε στὴ γῆ,
Ἡ προσευχῇ δὲ μὲ ὑψώνει,
Κ' ἐνῶ ἡ πέτρα μὲ πληγώνει,
Στέκεις ψηλὰ, Κόρη Ἄγνή.

Ν. Ἀμουργιανός

Ι. ΒΕΡΓΑ

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΛΥΚΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΜΑΡ. (Ὑπονοήσασθαι, ἐρευνῶσα ἀδιάκοπα τὸ πρόσωπόν του μετὰ τὰ μάτια τῆς πάντοτε γελαστὰ γὰρ νὰ τοῦ κοίτη τὴν ἐσωτερικὴν ταραχὴν τῆς, δείχνει τὸ σανιδάκι.) Καὶ μ' αὐτὸ, τί τοῦ κάνετε;

ΛΟΛ. (Ἀὐτὸ τοῦ τὸ χάτουν στὸ στόμα, γὰρ νὰ μὴ δαγκάνῃ. Ἐνας τοῦ τὸ κατεβάζει μέσα εἰς τὴν τρύπα, καὶ ἅμα τὸ γραπώσῃ ὁ λύκος μετὰ τὰ δόντια του, ἕνας ἄλλος, γρήγορα-γρήγορα, τοῦ περῶ τὸ σκοινάκι πίσω ἀπ' τ' αὐτιά, καὶ τοῦ τὸ σφίγγει εἰς τὴν ἄλλη ἄκρην τοῦ χαλιναριοῦ... Ὑστερα ἀρχίζει τὸ γλέντι... (Ὁ ἀνεμοστρόβιλος αὐτὴν τὴν σιγμὴν ρομίζεις πὸς θὰ πάρῃ καὶ θὰ γκρεμίσῃ τὸ καλυβόσπιτο. Ἀκούονται πράγματα ποῦ ἀναποδογροῦζουν καὶ πέφτουν μετὰ τὴν κονζίνα. Μία δυνατὴ προὴ τοῦ ἀνέμου φυσᾷ ἐπάνω στὸ φῶς καὶ τὸ σβύνει.)

ΜΑΡ. (Στοιγμίζοντας διὰ ν' ἀδύση τὴν σύγχυσιν, πηγαίνει ψηλαφιστὰ πρὸς τὴν θύραν τοῦ βάνου.) Ἄγρια Βαρβάρη μου!... Ἄγρια Βαρβάρη μου!... Σταθῆτε... ναῦρω τὰ σπῆρα... Ποῦ εἶστε τώρα;...

ΛΟΛ. (Ὁ ὁποῖος ἔχει πηδήσει πρὸς τὴν ἐξοδὸν ἀρσιστερά, μετὰ τὸ τουφέκι στὸ χέρι, ἀπειλητικὸς. Στάσων αὐτοῦ! Σώπαυε! Μὴν κουνηθῆς! ἀκοῦς; (Χτυπᾷ τὰ πυριβόλά του, πρᾶσινός σὰν τὴν ὄσκα ποῦ κρατεῖ, καὶ ἀνάβει τὴ λάμπα. (Σύχασε, σύχασε! μὴν κάνεις τόση κοσμοχαλασιά γὰρ τὸ τίποτα... (Πηγαίνει καὶ ξεκορμᾷ τὴν κάπα ἀπ' τὸ καρφί.)

ΜΑΡ. Πάτε ἔξω;
ΛΟΛ. Τὸ βλέπετε.
ΜΑΡ. Θὰ γυρίστε γρήγορα;
ΛΟΛ. Γιατὶ θές νὰ μάρης ἂν θὰ γυρίσω γρήγορα ἢ ἀργά;
ΜΑΡ. Ἐτσι... γὰρ νὰ σὰς περιμένω... γὰρ νὰ σὰς περιμένω ξυπνητῇ...
ΛΟΛ. Ὁχι, πήγαυε νὰ πλαγιάσῃς. Ἦσαν κι' ὄλας στὸ κρεββάτι τὴ σιγμὴ ποῦ ἦρθε.
ΜΑΡ. (Στεροχωρημένη). — Ἐγὼ;...
ΛΟΛ. Ἐσὺ, μοναχὴ σου τὸ εἶπε. Ξαναπέσε λοιπὸν στὸ κρεββάτι, καὶ σύστησε τὴν ψυχὴν σου στὸ Θεὸ, χωρὶς νὰ φοβᾶσαι τίποτε, γιατί ὁποῖος ἔχει τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ μαζὶ του δὲ φοβᾶται τίποτα. Ὡς τόσο, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ, ἂν θὰ γυρίσω γρήγορα ἢ ἀργά.
ΜΑΡ. Ἐγὼ, δὲν ἔχω κάνει τίποτα κακὸ.
ΛΟΛ. Τόσο τὸ καλύτερο: καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται. (Παίρνει τὸ κλειδὶ ἀπ' τὸ σιρτάρι τοῦ τραπέζου.)
ΜΑΡ. Τί; θὰ μὲ κλειστοῦ καὶ μετὰ τὸ κλειδὶ κι' ὄλας;
ΛΟΛ. Ναι, γὰρ νὰ σὲ ξανασηκώσω, ἅμα θὰ γυρίσω.

ΜΑΡ. (Χάνοντας τὰ λογικά της, τὸν ἀγκαλιάζει ἀπὸ τὸ λαιμό). — Ὅχι! ὄχι!...

ΛΟΔ. Τί θὰ ποῦν αὐτὰ τὰ ῥα;

ΜΑΡ. (Σφίγγεται ἐπάνω του, χαϊδευτικά:) Μὴ μ' ἀφήνετε!... Μὴ μ' ἀφήνετε ἔτσι!... Φοβᾶμαι!... Ἐλάτε στὸ κρεββάτι καλῆτερα... μ' αὐτὸ τὸ κρεῖο!... τ' ἀκοῦτε;

ΛΟΔ. Στὸ κρεββάτι;... Ὅχι... ὄχι... εὐχαριστῶ πολὺ... Πρῶτα... Καλέ, ὄχι! ὄχι στὸ κρεββάτι!... Ὅποιος κοιμάται ψάδια δὲν πιάνει...

ΜΑΡ. Μὰ δὲ σὰς νοιάζει πειὰ τίποτα γιὰ μένα; Δὲ σὰς κάνουν πειὰ τίποτα τὰ λόγια μου;... Μὲ βλέπετε σὲ τί κατάσταση βρισκομαι;

ΛΟΔ. Σὲ βλέπω, νᾶσκει, σὲ βλέπω, μὰ τώρα πρέπει νὰ πηγαίνω. Μὲ περιμένουν οἱ Μουζαρραῖοι, πατέρα καὶ γιός, ἐδῶ κοντά... Ξέρεις, ὁ γιός τοῦ Μουζάρρα ποῦ τότε λέγε «ὁ τρελλός» γιατί τοῦφρυγ' ἢ γυναικᾶ του μὲ τὸν Μπελλαμᾶ, αὐτόνε ποῦ κάνει τὸν κόκορα μὲ τίς γυνᾶκες τῶν ἄλλωνῶν... Τὸ ξέρεις δὰ καὶ σὺ...

ΜΑΡ. (Καταταραγμένη τραυλίζει:)- Ἐγώ!...

ΛΟΔ. Νᾶσκει τὸ ξεύρεις. Ὑστερα, ἅμα τὴ χόρτισε ὁ Μπελλαμᾶς τὴν ἀφῆσε τὴ γυναικᾶ τοῦ Μουζάρρα στοὺς πέντε δρόμους, φτωχὴ καὶ τρελλή αὐτὴ κι' ἀπ' ἀλήθεια!... γιατί ὁ ἄντρας της τοῦλάχιστο, ἅμα ξεπλόγη τὰ μοῦτρα του στὸ αἷμα αὐτονοῦ...

ΜΑΡ. Χριστέ μου!... Χριστέ μου!

ΛΟΔ. Χριστέ μου, αἱ; Νᾶσκει μιὰ γυναικᾶ ποῦ ἔνε τὸ πᾶν γιὰ τὸν κακομοῖρη τὸν ἄντρα... καὶ νὰ τὴν κρατᾶς μὴ στέξη καὶ μὴ βρέξη... καὶ νὰ τῆς δίνης τὸ αἷμά σου καὶ τὸ πετσί σου γιὰ νὰ τὸ κἀνη σκαρπίνια... καὶ νὰ βλέπης ὕστερα νὰ σὲ παρατᾶ γιὰ τὸν πρῶτο ποῦ θὰ τὴν πεθυμήσῃ!... Μωρέ, ἄσε με ἥσυχο! Τί θέλεις τώρα;

ΜΑΡ. (Ἰκετευτικά, μ' ἐνωμένα χέρια, μὲ ραγισμένη τὴ φωνή:) Κουμπάρε Δόλλο!...

ΛΟΔ. (Μὲ σκληρόν τόνον). — Τί θέλεις; ἴμπρός, λέγε το.

ΜΑΡ. Κουμπάρε Δόλλο!... Κύνταξέ με στὰ μάτια!... (Ρίχνεται γονατιστὴ στὰ πόδια του καὶ προσπαθεῖ νὰ τοῦ πιάσῃ τὸ χέρι.) Ἀφήστε με νὰ σὰς φιλήσω τὸ χέρι... ὅπως ὁ Χριστὸς ὁ σπλαχνικός!...

ΛΟΔ. (Ξεφεύγοντας ἀπὸ τὰ χέρια της.) Τί τραφερότητες ἀπόψε! Στὴν τσέπη σου τᾶχεις τὰ δάκρυα. Ἄσε με νὰ πηγαίνω, ἴμπρός! (Μόλις ἀνοίγει τὴν θύραν, ἢ Μαριόγγελα προσπαθεῖ νὰ τὸ σιρίγη. Ἐκεῖνος τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν ξανασπρώχνει μέσα στὸ σπῆ.)

ΛΟΔ. Ἐί! Ποῦ πᾶς; Νὰ μὲ περιμένῃς ἐδῶ, τοῦ λόγου σου! (Ἐξέρχεται καὶ κλειδώνει ἀπ' ἔξω τὴν θύραν.)

ΜΑΡ. (Μὲ τὰ χέρια στὰ μαλλιά της.) Γιατί;... Τί θὰ γείνη τώρα;... Παναγία Παρθένα μου!... (Ὁ ΜΠΕΛΛΑΜΑΣ, ὠχρὸς καὶ ἀνήσυχος προβάλλει

τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ βάνου, κατόπιν διαβαίνει πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν, τὴν σηκώνει, καὶ λέγει μὲ χαμηλὴ φωνὴ στὴ Μαριόγγελα, ἐνῶ περνᾶ δίπλα της.) Ἄντιο, ἄντιο!

ΠΑΡ. (Τρομαγμένη καὶ θυμωμένη:) Ἔτσι μ' ἀφήνετε καὶ σὺ;

ΜΠΕΛ. (Προσπαθῶν ν' ἀνοίξῃ.) Ἐ, ἀγάπη μου! Δὲν εἶνε ὦρα γιὰ γλυκὰ λογᾶκια τώρα! Ὁ ἄντρας σου μπορεῖ νὰ γυρίσῃ ἀπὸ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη! (Τραυτᾶζει ἀνάφρα τὴν θύραν:) Στὸ διάολο γιὰ πόρτα!

ΜΑΡ. Εἶνε κλεισμένη μὲ τὸ κλειδί, ἀπ' ἔξω!

ΜΠΕΛ. ὦ!... αὐτὸ ἔλεγε τώρα!...

ΜΑΡ. Μᾶς ἔκλεισε μὲ τὸ κλειδί!... ἐκεῖνος!...

ΜΠΕΛ. (Ἀνήσυχος.) Γιατί; Τί εἶπε; Ἀπὸ ἔκει μέσα δὲν ἀκούγεται καλά...

ΜΑΡ. Ἐλεγε τόσα πράγματα!... μὲ καὶ μοῦτρα!... ὦ! Θεέ μου!

ΜΠΕΛ. (Κατ' ἀρχὰς θέλει νὰ κἀμὴ τὸ παλληκᾶρι, τραβῶντας ἐπάνω τὰ πανταλόνια του, σταυρώνοντας τὰ χέρια στὸ στήθος, ἐνῶ τραυλίζει:) Σώπανε!... ἐδῶ ἴμαι ἐγώ!... μὴ φοβᾶσαι! (Ἀλλὰ κατόπιν, ἐξαφνικά, εἶτε διότι ὑπεριτχνεῖ ἢ φυσικὴ του δειλία, εἶτε διότι τοῦ χτυπᾶ στὰ νεῦρα ὁ πηγαίνοντος τῆς γυναικός, ἢ ὁποῖα φαίνεται σὰν θεοῦ πιασμένο στὴν παγίδα, ἀρχίζει κι' αὐτὸς νὰ τρέξῃ τρελλὰ ἐδῶ κ' ἐκεῖ, στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του, ὠχρὸς καὶ μὲ γουρλωμένα μάτια, καὶ ξαναδοκιμάζει τὴν θύραν καὶ τὰ κἀγκελλα τοῦ παραθύρου δεξιά.) Οὔτε ἀπὸ ἔδῶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ βγῇ!... Καὶ τώρα, τί κάνουμε;

ΠΑΡ. Δὲν ξέρω! Δὲν ξέρω! Φοβοῦμαι!...

ΜΠΕΛ. (Τρέχει φουρκισμένος πρὸς αὐτήν, τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὴν τραυτᾶζει:) Φοβᾶσαι; Τί φοβᾶσαι; πές το!

ΜΑΡ. Αὐτόνε!... Τὸν ἄντρα μου!... Ποτέ μου δὲν τὸν εἶδα ἔτσι!

ΜΠΕΛ. Μίλησε! Τί θές νὰ πῆς, γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ!

ΜΑΡ. (Ἐνῶ πέφτει ἐπάνω στὸ σκαμνὶ καὶ κάθεται, πειώτερο πεθαμένη παρὰ ζωντανή.) Μοῦ κόπηκαν τὰ γόνατα!... Δὲν μπορῶ νὰ βασηχθῶ...

ΜΠΕΛ. (Μανιάδης, ἐνῶ τὴν στηρίζει:) Ἄλλο πάλι αὐτό! Μὴ μοῦ κἀνης τώρα τὴν κουτὴ!

ΜΑΡ. Μαριάνο! Μαριάνο μου!

ΜΠΕΛ. (Ἐνῶ τὴν τραυτᾶζει κτηνωδῶς:) Μίλα! πές μου τί τρέχει, ποῦ νὰ πάρῃ ἢ δορῇ!

ΜΑΡ. (Πέφτοντας ἐπάνω στὸ τραπέζι μὲ τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια της:) Ὁ ἄντρας μου τὰ ξέρεε ὅλα!... Ἦρθε ἐπιτηδες, γιὰ νὰ μᾶς πιάσῃ!

ΜΠΕΛ. (Ταραγμένος.) Ὅχι... Δὲ γίνεται... Κανένας δὲ μὲ εἶδε, στὸ σκοτάδι...

ΜΑΡ. (Μὲ μάτια ποῦ σπιθοβολοῦν:) Τὸ διάβασα στὸ πρόσωπό του... Βέβαια, βεβαίωτα!... Ἐφαγγε παντοῦ, μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι!

ΜΠΕΛ. Μὰ δὲ μ' εἰσῆκε... Ξανάφρυγε ἀπὸ ἔδῶ χωρὶς νὰ μὲ δῇ...

ΜΑΡ. Τότε γιατί κλειδῶσε μὲ τὸ κλειδί;

ΜΠΕΛ. (Ἀνήσυχος πάλιν.) Γιατί; (προσπαθῶν νὰ ἐγκαρδιωθῇ ἐπαναλαμβάνει:) Μὰ τότε γιατί ξανάφρυγε;

ΜΑΡ. Ἐλεγε πῶς τὸν καρτεροῦνε... Πῶς κνηγᾶνε τὸ λύκο ἀπόψε...

ΜΠΕΛ. Τὸ λύκο;... Περίφημα... Τὸ λοιπόν, τί ἔχω μ' αὐτὸ νὰ κάνω ἐγώ;

ΜΑΡ. Τώρα ἔλεγε τόνα πρᾶγμα, τώρα ἔλεγε τ' ἄλλο... Μιλοῦσε σὰν ἄνθρωπος ποῦχει τὸ κακὸ στὸ ροῦ του!... Καὶ ὕστερα μᾶς ἔκλεισε μέσα!

ΜΠΕΛ. (Κυττάζοντας δλόγυρα μὲ αγωνία, σὰν νὰ ζητῇ τρόπον νὰ φύγῃ:) Διάβολε!... Διάβολε!... ἔχεις δίκιο καὶ σ' αὐτό.

ΜΑΡ. Μᾶς ἔκλεισε μέσα σὰν τὸ λύκο στὴν παγίδα. Ὑστερα ἅμα γυρίσῃ...

ΜΠΕΛ. (Μὲ ζοηρότητα:) Πότε θὰ γυρίσῃ; Πότε;

ΜΑΡ. Δὲν ξέρω, δὲ θέλησε νὰ μοῦ τὸ πῆ.

ΜΠΕΛ. Μὰ τίποτα δὲν ξέρεις, ποτέ σου!

ΜΑΡ. Ἄμα γυρίσῃ, θὰ μᾶς κάνει νὰ χορέψουμε!

ΜΠΕΛ. Τί;...

ΜΑΡ. (Τραβῶντας τὰ μαλλιά της:) Ἐχουμε τὸ Χάρο στὸ λαιμό, ἐσὺ κ' ἐγώ!

ΜΠΕΛ. Μὴ μὲ γουρσοζεύης κοντὰ στᾶλλα!

ΜΑΡ. (Ἐνῶ τὸν ἀγκαλιάζει, μὲ τὰ κλάμματα:) Μαριάνο! Μαριάνο μου! Ἐσένα μοναχὰ ἔχω στὸν κόσμο!

ΜΠΕΛ. Ναί, μὰ ἄσε με τώρα!...

ΜΑΡ. Ἐσὺ θὰ μὲ προστατέψης! Τὸ εἶπες τόσες φορές, πῶς θᾶκανες τὸ πᾶν γιὰ τὴ Μαριόγγελοῦλά σου!...

ΜΠΕΛ. Δὲν ἔχω οὔτ' ἓνα σονγαδάκι ἀπάνω μου...

ΜΑΡ. (Ἐνῶ κλαίει μὲ τὸ πρόσωπο στὴν ποδιά τοῦ φουστανιοῦ της:) Τὸ βλέπεις, τί ἔκανα ἐγὼ γιὰ σένα;

ΜΠΕΛ. Ὁμορφο μελεᾶ μοῦβαλες στὸ κεφάλι!

ΜΑΡ. Ἐγώ; Ἐγώ;

ΜΠΕΛ. Ἀμὲ ποιός; Ἐλα, ἄς μὴ χάνουμε καιρὸ μὲ τὰ μωρολογήματα. Ἄς συλλογιστοῦμε καλλίτερα, πῶς θὰ βγοῦμε ἀπ' αὐτὸ τὸ μπέροδεμια. Μπορεῖ καὶ νᾶναι ἀλήθεια πῶς κνηγᾶνε τὸ λύκο... Καὶ τότες, ἔχουμε καιρὸ ἴσα μ' αὔριο.

ΜΑΡ. Μαζάρι, Παναγία μου... Νὰ μᾶς βοηθοῦσαν οἱ Ἁγασμένους Ψυχές!...

ΜΠΕΛ. (Παίροντας καὶ αὐτὸς θάρρος:) Μὴ φοβᾶσαι, σοῦ εἶπα! Ἐδῶμαι ἐγώ!

ΜΑΡ. Μὰ θάρρη μὲ τοὺς Μουζαρραῖους!... Κνηγᾶνε κι' αὐτοὶ τὸ λύκο.

ΜΠΕΛ. (Κατατρομαγμένος.) Ἐ! Τί εἶπες; Τί;

ΜΑΡ. Ναί. Οἱ Μουζαρραῖοι, πατέρα καὶ γιός...

ΜΠΕΛ. (Πηδᾶ σὰν τρελλός, χωρὶς νὰ τῆς δώσῃ πλέον ἀκρόαση, ζητῶν πῶς νὰ φύγῃ. Ἐξαφνα, σὰν νὰ τοῦ κατέβηκε μιὰ ἰδέα, βάζει ἓνα σκαμνὶ ἐπάνω στὸ κρεββάτι, καὶ πηγαίνει νὰ σκαλώσῃ ἐπάνω.) Ἀπ' ἐδῶ... Ἄν φτάσω ἴσα μ' ἐκεῖ... ἂν μπορέσω νὰ σκα-

λώσω ἴσα μὲ τὴ σκεπή;... Δίνω μιὰ στὰ κεραμίδια, μὰ τὸ Θεό! καὶ περνῶ! Βάστα μου ἐσὺ αὐτὸ τὸ σκαμνί.

ΜΑΡ. Κ' ἐγὼ, πῶς θὰ μείνω;

ΜΠΕΛ. (ὀρθὸς ἐπάνω στὸ κρεββάτι, ἔξω φρενῶν;) Τὸ παραμῦθι τοῦ λύκου, ἴμπορεῖ νὰ σὲ κἀμὴ ὁ ἄντρας σου, νὰ τὸ χἀψης ἐσὺ ποῦ εἶσαι ζουρλή!

ΜΑΡ. Κ' ἐγὼ... ἅμα δῆ ὁ ἄντρας μου πῶς ἔφρυγες ἐσὺ ἀπ' τὴ σκεπή;

ΜΠΕΛ. (Ἐνῶ κἀμει ἀπελπιστικὰς προσπαθείας διὰ νὰ φθάσῃ ἔως τὴ σκεπή.) Τὰ συμφώνησε μὲ τοὺς Μουζαρραῖους γιατί τᾶχουν κι' αὐτοὶ μαζῆ μου!

ΜΑΡ. (Ἀγανακτισμένη:) Τὸ ξέρω! Ἐξ αἰτίας τῆς γυναικᾶς τοῦ κουμπάρου Νέλη Μουζάρρα... ἀφωρισμένος ποῦ εἶστε!

ΜΠΕΛ. (Καταφουρκισμένος:) Σκοτίσθηκα γιὰ τὴ γυναικᾶ τοῦ Μουζάρρα τώρα!... Κάνε μου καὶ τὴ ζηλιάρα κι' ὄλα, αὐτὴ τὴ στιγμὴ!...

ΜΑΡ. (Ἐρεθισμένη καὶ αὐτὴ:) Μονάχα τὸ πετσί σου συλλογέσαι, ἐσὺ!

ΜΠΕΛ. (Μανιώδης:) Τὸ πετσί μου!... Μάλιστα, κυρά μου!... Μ' ἔκανες νὰ πέσω στὴν παγίδα!...

ΜΑΡ. (Ἐνῶ τὸν τραβᾶ ἀπὸ τὸ πόδι.) Καὶ μ' ἀφήνετε μοναχὴ... μὲ τὸ μαχαῖρι στὸ λαιμό!...

ΜΠΕΛ. (Ἐνῶ τῆς δίνει μιὰ κλωτσιά.) Ἄσε με νὰ φύγω, καταραμένη!

ΜΑΡ. (Ἐξω φρενῶν, ρίχνοντάς τον ἀπὸ τὸ σκαμνί:)- Ἐσὺ ἴσαι καταραμένος! Τρισκατάρτε, ποῦ μ' ἀφάνισες!

ΜΠΕΛ. (Ἐνῶ σηκώνει σὰν μανιακὸς τὸ σκαμνὶ καὶ τὸ κοντᾶ ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της:) Σοῦ σπάζω τὸ κεφάλι! Μὰ τὸ Θεό, σοῦ σπάζω τὸ κεφάλι πρὶν ἀπ' τὸν ἄντρα σου!

ΜΑΡ. Κάλλιο νὰ μοῦροχονταν ταμπλᾶς τὴν ὦρα ποῦ μοῦ βγῆγκες ἐμπροστά μου! Κάλλιο νὰ μ' ἔπιανε κακὴ ἀρρώστια!

ΜΠΕΛ. Καλλίτερα θᾶταν!

ΜΑΡ. Ἐξ αἰτίας σου!... Μ' ἀφάνισες ὅπως τὴ γυναικᾶ τοῦ Μουζάρρα, κακοῦργε!

ΜΠΕΛ. Τώρα μοῦ χτυπᾶς στὰ μοῦτρα τὴ γυναικᾶ τοῦ Μουζάρρα; Ἄμα μοῦτρεχες τὸ κατόπι γιὰ νὰ μὲ κἀνης νὰ τὴν ἀφήσω, ὄχι αἱ;

ΜΑΡ. Ἐγὼ σοῦτρεχα τὸ κατόπι, ἀφωρεσμένε;

ΜΠΕΛ. Ἐσὺ, μωρὴ ξετσιπωτὴ! Ἐβγαυες στὴν πόρτα, καὶ μοῦ γελούσες!... Εἶχες ἄντρα ποῦ δὲν τοῦ ἦσουν ἄξια, καὶ τὸν ἄλλαξες μὲ τὸν πρῶτο ποῦ θὰ πέργαγε στὸ δρόμο!...

ΜΑΡ. (Ἀκούεται ποῦ βάζουν τὸ κλειδί στὴν ἐξώπορτα, ἀρχίζει νὰ σιριγγίλλῃ:) Βοήθεια! Βοήθεια!

ΜΠΕΛ. (Ἀρπάζοντάς τὴν ἀπ' τὸ λαρόγγι:)- Σώπα, καταραμένη!... Σὲ πνίγω!...

ΜΑΡ. (Ἐνῶ δαγκάνοντας τὰ χέρια του:) Βοήθεια!... Χριστιανοί!

ΜΠΕΛ. (Ακούοντας την θύραν ποῦ ἀνοίγει, τρέχει νὰ καταφύγῃ σὴν καμαροῦλα τοῦ βάνου, βλαστημιῶντας :) — Καταραμένη! . . . καταραμένη!

ΜΑΡ. (Πρὸς τὸν ἄνδρα της, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται εἰς τὸ κατῶφλι, μὲ προφυλακτικὰ κινήματα καὶ μὲ τὸ τουφέκι ἑτοιμο :) — Βοήθεια! Ἐν' ἕνας ἄνθρωπος! . . . ἐκεῖ μέσα! . . . Τῆ στιγμὴ ποῦ γυρνόμενα . . .

ΛΟΔ. (Φωνάζοντας τοὺς Μονζαρραίους ἀπ' ἔξω :) — Μουζάρρα! Κουμπάρε Νέλη! Ἐδῶ 'ν' αὐτός, πᾶτε γυρνώντας . . .

Ἄθινα

Ποριώτης

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΣΑΝ Ο ΡΩΜΑΙΟΚΤΟΝΟΣ

Ἐὰν τὸ ὄνομα Κροῦμιος, τόσον ἀπαισίως ἤχη εἰς τὴν μνήμην μας, μόνον τοῦτο συγκρινόμενος ὁ Κροῦμιος πρὸς τὸν κατόπιν του βασιλεύσαντα ἐν Βουλγαρίᾳ ἀποτρόπαιον Ἀσάν εἶναι μηδέν.

Ἄνεκδιήγητα εἶναι τὰ βῆματα καὶ αἱ τολαιπωρίαι, ἃς ὑπέστησαν οἱ ἀτυχεῖς Βυζαντινοὶ παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

Ἐπὶ τοῦ βουλγαρικοῦ θρόνου ἀνῆλθεν καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπεδουλοῦτο εἰς τοὺς Λατίνους (1204). Ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς ἔδειξε τὰ αἰμοδόρα του ἐνστικτα καὶ τὸ μῖσος κατὰ παντὸς Χριστιανοῦ. Ἡ μόνη του τέρψις ἦτο νὰ σφάζῃ, πυρπολῇ καὶ καταστρέφῃ, καὶ ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ βίου του, οὐδὲν συναίσθημα ἀνθρωπισμοῦ ἐξακατήριζε τὴν ψυχὴν του.

Αἱ συνεχεῖς ἐπιδρομαὶ τῶν Βουλγάρων κατὰ τῶν ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν καὶ τὰ ἀνεκδιήγητα βῆματα καὶ αἱ οἰμωγαὶ τῶν τολαιπῶρων Βυζαντινῶν, ἤγειραν ἐπὶ τέλους τὴν εὐσπλαγγίαν τῶν Ρώσων παρακινουμένων ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Μόσχας, ὁ ὁποῖος ἐκήρυττεν ἐκ τοῦ ἄμβωνος:

«Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἔλθωμεν ἀρωγοὶ εἰς τὸν πάσχοντα Χριστιανισμόν, καὶ σώσωμεν τὰς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῶν ἀφανισμῶν τῶν Βουλγάρων.»

Τρόντι οἱ Ρῶσοι, ὀδηγούμενοι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος των Ρωμανοῦ ἐπιπίπτουσιν ἀπροδοκίτως κατὰ τῆς Βουλγαρίας καὶ λεηλοῦν αὐτήν.

Δυστυχῶς ὁμοῦ, οἱ Ρωμαῖοι πολὺ ὀλίγον ὠφελήθησαν ἐκ τῆς φιλικῆς ταύτης ἐπεμβάσεως τῶν Ρώσων, διότι μόλις ἀνεχώρησαν, τὰ μένεα πνέων ὁ Ἀσάν κατὰ τῶν Ρωμαίων, ἐπιπίπτει κατὰ τῆς Κωνσταντίας (Κωνσταντίας) καὶ Βάρνης, καὶ κατόπιν μικρᾶς ἀντιστάσεως κυριεῖται αὐτάς. Φαντάζεσθε τὸ τί ἐπροξένησεν εἰς τὰς εἰρημένας πόλεις. Ἡ ὀργὴ του ἦτο μεγάλη καὶ ἡ

ψυχὴ του ἐζήτει ἐρήμωσιν καὶ θάνατον. Νὰ διατάξῃ νὰ σφάζωσι τοὺς κατοίκους; Δὲν τῷ ἐφαίνετο ἀρκετόν. Ἐζήτει νὰ πράξῃ κάτι ἄλλο πρωτοτυπότερον, κάτι τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐπραξεν οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ποτέ. Ἦθελε νὰ φανῇ ἀνώτερος τοῦ Νέρωνος, τοῦ Ἡρώδου, τοῦ Ἀτίλα καὶ οὕτω νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ρεκόρ μεταξὺ τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος σφαγέων. Ἦθελε νὰ χορτάσῃ τὴν κακοῦργόν του ψυχικὴν ὀρμὴν, νὰ χαρῆ θανατόνων.

Διατάσσει λοιπὸν νὰ θάψωσι πάντας τοὺς κατοίκους ζῶντας μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν βρεφῶν. Ἡ διαταγὴ ἐδόθη καὶ οἱ στρατιῶται ἐτοιμάζουσιν τοὺς λάκκους. Οἱ τολαίπυροι ἄνθρωποι ἔμαθον τὸ θλιβερὸν ἀγγελμα καὶ ὁ θρηῆνος καὶ οἱ κοπετοὶ ἐδόνουν τὴν ἀτμοσφαιραν. Τοῦτο ἤθελε καὶ ὁ Ἀσάν. Ἡ ψυχὴ του ἠγαρριστεῖτο, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπον ἀπὸ χαρὰν. Αὕτη ἦτο ἡ εὐτυχεστέρα του ἡμέρα. Οἱ ἄνδρες ὕψωναν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ζητοῦντες ἔλεος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἔπασχε, διότι ἦτο Μεγάλῃ Παρακενή. Αἱ γυναῖκες καὶ αἱ παρθένοι ἐκλαίον ὡσάν νὰ ἐσυνώδευον τὴν ἁγίαν καὶ ἄμωμον Παρθένον πρὸ τῆς ἀποκαθλώσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ της.

Τέλος ἡ Λαμπρὴ ἐξημέρωσε καὶ ὁ Ἀσάν ἔπιε μέχρι τρυγὸς τὸ ποτήριον τῆς ἡδονῆς. Ὁ Ἥλιος ἔδυσσε πλέον διὰ παντὸς διὰ τὴν Βάρναν καὶ Κωνσταντίαν καὶ ἄφησε ἔλευθεραν τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην νύκτα νὰ βλασφημῶσιν τὴν συνείδησιν τοῦ Ἰωάννου Ἀσάν.

Ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὴν τραγικὴν ταύτην περιπέτειαν τῶν δύο τούτων πόλεων, ἐπιπίπτει κατὰ τῆς Θράκης καὶ καίων, φονεύων, κατεδαφίζων καὶ λεηλατῶν διαδράμει τὴν Φιλιππούπολιν, Ἀδριανούπολιν, 40 Ἐκκλησίας, Βιζύνην, Ραιδεστόν, Τυρολόην, Σηλυβρίαν καὶ πᾶσαν ἐν γένει τὴν ὑπαιθρον χώραν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν παραθαλασσίων ἀκτῶν, ἔνθα εἶχον καταφύγει οἱ τολαίπυροι Ρωμαῖοι σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ὅπως σωθῶσι. Κατασφάζει ὅπου διέρχεται ἀνεξαιρέτως πάντας, δώσας μάλιστα καὶ τὴν ἐξῆς διαταγὴν: «Δὲν θέλω αἰχμαλώτους, θέλω τοὺς πάντας νεκρούς.»

Περὶσῶς ὑπέφερον ἡ ἀτυχῆς Ραιδεστός, διότι ὑποστάς ἐκεῖ ἀντίστασιν ἐκ μέρους τοῦ στρατηγοῦ Θεοδώρου Βρανᾶ, ἐξηρεθίσθη ἔτι μᾶλλον καὶ ὑποβάλλον τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους της εἰς μαρτυρικὸν καὶ φρικώδη θάνατον, ἔδενεν ἕνα ἕκαστον ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ τοὺς ἔκαιεν μὲ σιγανὴν φωτιάν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἐκρήμιζε ὄχι μόνον τὰ τεῖχη τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν διὰ τὴν τελείαν ἐφαρμογὴν τῆς λέξεως **ἐρήμωσις** καὶ οὕτω τὰς πρώην πολυανθρώπους πόλεις μετέτρεψε διὰ μιᾶς εἰς κατοικίας τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἐμποδίσας συνάμα καὶ αὐτὴν τὴν ταφὴν τῶν πτωμάτων καὶ ἔλεγε: «Δὲν ἐγεῖναμεν νεκροθάπται.»

Ταῦτα πάντα ἐπραττεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος φιλοτιμού-

μενος νὰ ὀνομασθῇ Ρωμαιοκτόνος εἰς ἀντίθεσιν τοῦ τίτλου Βουλγαροκτόνος, τὸν ὁποῖον ἔφερον Βασίλειος ὁ Β'. Καὶ οἱ μὲν Βούλγαροι τὸν προσονομάζουσιν Ἰωάννην τὸν Ρωμαιοκτόνον ἕως τὴν σήμερον, οἱ δὲ Βυζαντινοὶ τοῦ ἐχάρισαν τὸ ἱπ'θετον: Σκυλοϊωάννης.

Μετὰ τὴν τελείαν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν τῆς Θράκης, ἐπέρχεται καὶ κατὰ τῆς Μακεδονίας καὶ περιπλέον. Τὶ νὰ κάμῃ εἰς τὴν Θράκην; Αὕτη μετετράπη εἰς ἄλλην ἔρημον Σαχάραν, εἰς νεκρὰν γῆν. Τὰ πτώματα εἶναι ἄταφα Ὄζουν καὶ ἐπαπειλοῦν ἐπιδημίας.

Εὐτυχῶς ὁμοῦ ἐν Θεσσαλονικίᾳ ἀπεβίωσε. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία λέγει ὅτι ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, ἡ δὲ πολιτικὴ ὅτι προσβληθεὶς ἐκ πνευμονίας ἀπέθανεν. Ὁ δὲ τάφος του διατηρεῖται μέχρι σήμερον ἔξωθεν τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἰάσων Ἀσάνης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

πρὸς τὸν Ὀμηρικόν.

Σ. Σ. Ε. Φίλος ποιητὴς γνωρίζων τὴν σκυλικὴν γλῶσσαν εὐηρεστήθη νὰ μεταφράσῃ ἐκ ταύτης τὴν κατωτέρω ἐμμετρον ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν στέλλει εἰς τὴν ἡμέτερον συνεργάτην Ὀμηρικὴν ὁ γνωστὸς ἤδη εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Ἐπικαίρου» ἀντιπρόσωπος ἐκ Καλιοντζῆ Κουλιὸν καὶ πρόεδρος τοῦ συλλαλητηρίου τῶν σκύλων.

Μᾶς πῆρες στὸ λαιμό σου, ἀθεόφοβε,
 κι' ὄλους μᾶς ἔκαμες ρεζίλι.
 Κι' ἐμᾶς γι' ἀνθρώπους δὲ μᾶς ἐλογάριασες,
 πὼς δηλαδὴς δὲν εἴμαστε ἀπὸ σοὶ σκύλοι.
 Καὶ τάχα τὰ ξυνὰ σὰ νὰ μὴ σᾶρεξαν
 κ' οἱ τρόποι μας περὶ ἐργολαβίας·
 ἤρθες στὴ γλῆκα ἀπάνου καὶ μᾶς ἐδιάλυσες,
 σὰ χαφιῆς τῆς ἀπολυταρχίας.
 Καὶ δὲ μᾶς ἔκαμες, ὦ ψωραλέε ἄνθρωπε,
 τοῦλάχιστον αὐτό μας τὸ χατίρι,
 νὰ μᾶς περάσῃς σὰν τὸν Μένιππον ἀδέκαρους,
 ἀπὸ τὸ περιλάλητο γιοφύρι.
 Νὰ ξέρῃς βρέ, χουμπούλαρε, βρωμάνθρωπε,
 πὼς ἀπὸ μπαμπεισιῆς ἐγὼ δὲν πέρνω,
 καὶ λύνω τὸ ζωννάρι μου
 καὶ γιὰ κανγᾶ τὸ σέρνω.
 Καὶ γιὰ νὰ σὲ ἀποδείξω, ὦ κουτοπόνηρε,
 πὼς ὅτι ὁ σκύλος δὲν ντροπιάζει τὴ γενιά του,
 θενὰ σὲ κωλοσύρω μὲς σὲ παρασόκακα
 γιὰ νὰ σὲ μάθω καὶ τὸ παρακάτω.

Ὁ Ντερέμπτης.

Περίεργο... ἀπόψε ὄλοι οἱ ἄνθρωποι τσάντες
 βαστοῦν... Ἰσια μὲ τώρα εἶδα καμμιά δεκαριά...

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Σ. Σ. Ε. Καταχωρίζοντες τὸ κατωτέρω ἀρθροῖδιον λογίας δεσποινίδοις ὀσημιουμένης ὅτι, ὁ Ὀμηρικὸς εἰς τὸ χρονογραφηματικὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὸν τίτλον: **Μιμηθῶμεν τοὺς Ἰνδοὺς**, τὸ δημοσιεύσεν εἰς τὸν δεύτερον ἡμῶν ἀριθμὸν δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ συστάσῃ σοβαρῶς εἰς τὴν κοινωνίαν μας νὰ μιμηθῇ τὰ Ἰνδικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, ἀλλ' ἀπλοῦστα νὰ γράψῃ ὀλίγας περιεργῶν γραμμὰς καὶ νὰ γελᾷ. Ὄριστε ὁμοῦ ἕνα μικρὸ χωρατὸ κινεῖ τὴν μὴν μᾶς δεσποινίδος, ἣτις καταφέρεται μετὰ τόσης ὀργῆς ἐναντίον τοῦ ἀνδρικοῦ φύλου, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται παρὰ νὰ κύνῃ πειθηρῶς τὸν ἀγῆνα, διότι ὀμιλεῖ δεσποινίς, εἰς τὴν ὁποίαν καιρὸς εἶναι νὰ δώσωμεν τὸν λόγον.

Συνέπεσε νὰ ἀναγνώσω εἰς φυλλάδιόν τι τοῦ «Ἐπικαίρου» μικρὸν χρονογράφημα ἐπιγραφόμενον **Μιμηθῶμεν τοὺς Ἰνδοὺς** ἐν ᾧ ὁ γράφας αὐτὸ ἐξάγει τὸν πολιτισμὸν γῶρας τινὸς τῶν Ἰνδῶν καὶ ἰδίως τῶν τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες, λέγει εὐδέποτε ζηλοτυποῦσι καὶ εὐδέποτε κακομεταχειρίζονται τὰς γυναῖκας των, ὅταν δὲ κανεὶς ἐξ αὐτῶν τύχῃ νὰ συλλάβῃ τὴν σύντροφον τοῦ βίου του εἰς τὴν ἀγκάλῃν ἄλλου ἀνδρός, μακρὰν τοῦ νὰ ὀργισθῇ καὶ παραφερθῇ, χαιρετᾷ εὐγενῶς τὸν κλέπτοντα τὴν εὐτυχίαν του καὶ προσφέρει δῶρα εἰς τὴν ἀπιστήσασαν εὐζυγὸν του, παραδίδει ἀμέσως αὐτὴν εἰς τὸν ἐραστὴν της, καὶ εὐχόμενος αὐτοῖς εὐδαιμονίαν ἀποσύρεται. Οὕτω πράττων λοιπὸν ὁ Ἰνδὸς παύει πλέον τοῦ νὰ συζῆ μετὰ τῆς γυναίκας, ἣτις ἐπιδίδουσεν αὐτὸν, μὴ ἐπιτρέπων αὐτῇ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φέρῃ τὸ ὄνομά του. Ἐν συντόμῳ, βλέπων ὅτι ἄλλος κατέλαβε τὴν θέσιν του ἐν τῇ καρδίᾳ της, περιφρονεῖ καὶ

αυτήν και τὸν ἕρα. τὴν, εὐρίσκει ἀμπεριούρους ἀναξίους καὶ τῆς ἐλαχίστης ἐκ μέρους τοῦ ἀνησυχίας. Λοιπὸν ἐπιθυμῶ νὰ κάμω μίαν ἐρώτησιν εἰς τὸν γράψαντα τὰ ἀνωτέρω. Διατί πρότρεπει τοὺς ἀνδρας τῆς ἡμετέρας κοινωνίας νὰ μιμηθῶσι τοὺς Ἰνδούς, λέγων ὅτι εὐτω θὰ εἶναι εὐτυχέστεροι; Μὴ σήμερον ἐν τῇ πέλει μας, ὁ πολιτισμὸς πλείστων συζύγων (ἀρρένων ἐνισείται) ζῆν ἐξθασεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, δὲν ὑπερέβη καὶ αὐτὸν τῶν Ἰνδῶν; Αὐτοὶ ἐγκαταλείπουσιν ἡμέρα τὴν ἀπιστησάσας συζύγους των, οἱ ἰδιοὶ μας τί κάμνουν; Πόσοι ἐξ αὐτῶν συλλαμβάνοντες τὰς συζύγους των μετὰ τῷ ἔραστῷ αὐτῶν τὰς ἐγκαταλείπουν; Πόσοι τὰς τιμωροῦσιν; Ὀλίγιστοι, ναί. Οἱ περισσότεροι τούτων βλέποντες τὸν ἀντεραστὴν των πλησίον τοῦ τρυφεροῦ — ὅπως λέγετε εἰς οἱ ἀνδρες — ἡμίσεός των, ὠχρῶσι, τρέμουν, ἀλλὰ μήπως ἐξ ἀγαπητικῆς, διὰ τὴν κλιθευμένην τιμὴν των; Μήπως ἐξ ὀργῆς, διότι τοῖς ἀρτίζονται ἢ εὐτυχία των; Οὐδέλω. Αὐτὴ ἢ ἐξωτερικὴ παραγῆ των ἴσως, ἴσως νὰ προέρχεται ἐκ τῆς... χαρῆς. Ναί, διότι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εὐρίσκουσι ἰντροσον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου, ἰντροσον, μετὰ τοῦ ὁπίου θὰ συμμαρτίζονται τὰ βάρη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν κοινωνικῶν ὑποχρεώσεων καὶ διατήρησιν τῆς κοινωνικῆς θέσεώς των. Καὶ τὰ βάρη σήμερον εἶναι πολλά. Χρειάζονται ἐπιδείξεις, χρειάζονται μεγαλεῖα, ἀνευ δὲ τῆς συνδριμῆς τοῦ εἴλου τῆς... συζύγου των δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς ὅλας εὐτὰς τὰς κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις. Ὑπάρχοντος τοῦ συζυγικοῦ συνταίριου, νὰ εἴπωμεν, δὲν θὰ φροντίζον διὰ τὰς τόσας καὶ τόσας τευαλέττας τῶν συζύγων των. Ὁ σύντροπος εἶναι τόσον καλὸς, ὥστε φροντίζει περὶ αὐτῶν. Αὐτὸς πληρώνει, ἐνῶ ὁ σύζυγος συνοδεύων τὴν κυρίαν τευ εἰς τὴν χροῖα, εἰς τὰ θέατρα, ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν κομψότητά τῆς, διὰ τὸν πλούσιον στολισμὸν τῆς; Ἐπίσης δὲ ὅταν ὁ σύζυγος ἐξέρχεται μετὰ τῆς ἀξιολαφροῦ συζύγου του εἰς τὸν περιπάτον, περὶ αὐτὴν θὰ βραῖνη καὶ ὁ πιστὸς τευ φίλος καὶ εὐτὸς ἢ ἀξιότιμος κυρία εὐρισκίμενη εἰς τὸ μέσον ἴσο λα προσυλάσσεται ἀπὸ τὴν σκουντιῆς τῶν διερχομένων. Πόσοι δὲ πάλιν σύζυγοι γωρρίζοντες κάλλιστα ὅτι εἰς τὴν... ἀγνήν καρδίαν τῶν συζύγων των κατέχει καὶ ἄλλος μέρος, προσποιούνταν ὅτι δὲν βλέπουν, δὲν ἐννοῦν τὰ συμβαίνοντα; Δὲν εἶναι αὐτὸς ἀνώτατος βαθμὸς πολιτισμοῦ ἀρεῦ δὲν (ἐλευν νὰ ἐνοχλήσουν ἐκείνους, οἱ ἴποιοι ἐν καίρῳ τῆς ἀπουσίας των συντροφεύουν τὰς συζύγους των; Δὲν θέλουν νὰ φανῶν ἀγροῖκοι, βάρβαροι καὶ πρὸ πάντων ἀγάμιστοι πρὸς ἐκείνους, ἴτινες ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὸ ἀτιμαζόμενον ὄνμα των, τὴν κλιθευμένην ὑπέκλιψιν των προσφέρουν εἰς αὐτοὺς θέσεις καὶ ἀξιώματα κτλ. Ὅλα λοιπὸν ταῦτα προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἐν τῇ ἡμετέρῃ κοινωνίᾳ καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὰς ἀνωτέρας αὐτῆς βαθμίδας, ἐφάσεν εἰς μέγιστον ὕψος. Μοὶ φαίνεται λοιπὸν ὅτι δὲν ἴα παραδεχθῶν οἱ σύζυγοι νὰ μιμηθῶν τοὺς Ἰνδούς, ἀρεῦ εἰς αἱ γυναῖκες μένουν εὐχαριστιμένοι, οἱ ἀνδρες ἴσως θὰ χάσουν πλλάς ἐκ τῶν... ἀναπαύσεών των. Θὰ προστιμῶν νὰ διατηρήσουν τὸν συνθήκη πολιτιμὸν, ἀρεῦ εὐτὸς εἶναι περισσότερον εὐχαριστιμένοι καὶ διαχουν βίον... ἀξιοπρεπέστατον!

Ἀστραπή.

Ἡ ἀσπιδὸν ἀνεφύκει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπέπεσε ἐπὶ τὸν βασιλέα.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 5ου ἀριθμοῦ.)

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἐλεγῶν ἐμοιρολόγει κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἡ μήτηρ μου.

Ἐγὼ ἤκουον, καὶ ἄφρα τὰ δάκρυά μου νὰ ρέωσι οἰγαλά, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ κινήθω. Αἴφνης ἠσθάνθη εὐδοῖαν θυμιάματος!

— Ὁ! εἶπον, ἀπέθανε τὸ καὶμένο τὸ Ἀννώ! — Καὶ ἐτινάχθη ἀπὸ τὸ στρώμα μου.

Τότε εὐρέθη ἐνώπιον παραδόξου σκηρῆς.

Ἡ ἀσπιδὸν ἀνεφύκει βαρέως, ὅπως πάντοτε. Πλησίον αὐτῆς ἦτο τοποθετημένη ἀνδρική ἐνδυμασία, καθ' ἣν τὰξιν φορεῖται. Δεξιόθεν σκαμνίον σκεπαζόμενον μὲ μαυρὸν ὕφασμα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχε σκευὸς πλήρης ὕδατος καὶ ἐκατέρωθεν δύο λαμπάδες ἀναμμένα. Ἡ μήτηρ μου γονυτετῆς ἐθυμιάζε τ' ἀντικείμενα ταῦτα προσέχουσα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος.

Φαίνεται ὅτι ἐκτρίβουσα ἀπὸ τὸν φόβον μου. Διότι ὡς μὲ εἶδεν ἔσπευσε νὰ μὲ καθηυχάσῃ.

— Μὴ φοβῆσαι, παιδάκι μου, μὲ εἶπε μυστηριωδῶς, εἶνε τὰ φορέματα τοῦ πατρός σου. Ἐλα, παρακάλεσέ τον καὶ σὺ νὰ ἔλθῃ νὰ γυαρέψῃ τὸ Ἀννώ μας.

Καὶ μὲ ἔβαλε νὰ γονατίσω πλησίον τῆς.

— Ἐλα πατέρα — νὰ μὲ πάρῃς ἐμένα — νὰ νὰ γιάνῃ τὸ Ἀννώ! — ἀνεφώνησα ἐγὼ διακοπτόμενος ὑπὸ τῶν λυγμῶν μου. Καὶ ἔρονα ἐπὶ τῆς μητρός μου παραπονετικὸν βλέμμα, διὰ νὰ τῆ δειξῶ πῶς γωρρίζω, ὅτι παρακαλεῖ ν' ἀποθάνω ἐγὼ ἀντὶ τῆς ἀδελφῆς μου. Δὲν ἠσθάνομην ὁ ἀνόητος, ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἐκορῶφωνα τὴν ἀπελπισίαν τῆς! Πιστεύω νὰ μ' ἐουγγώρῃσεν. Ἡμην πολὺ μικρὸς τότε καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνοήσω τὴν καρδίαν τῆς.

Μετὰ τινος στιγμῆς βαθείας οἰγῆς, ἐθυμιάσεν ἐκ νέου τὰ πρὸ ἡμῶν ἀντικείμενα, καὶ ἐπέστησεν ὄλην αὐτῆς τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ σκαμνίου εὐρύχωρον σκευὸς.

Αἴφνης μικρὰ χροσαλὶς πετάσασα κνελικῶς ἐπ' αὐτοῦ, ἤγρισε μὲ τὰ πτερά τῆς, καὶ ἐτάραξεν ἐλαφρῶς τὴν ἐπιφανείαν του.

Ἡ μήτηρ μου ἐκνεψεν εὐλαβῶς καὶ ἔκαμε τὸν σταυρὸν τῆς, ὅπως ὅταν διαβαίνουν τὰ Ἅγια ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

— Κάμε τὸ σταυρὸ σου, παιδί μου! ἐπιθύρῃς, βαθείας οἰγκηκινημένη καὶ μὴ τολμῶσα νὰ ὑψώσῃ τὰ ὄμματα.

Ἐγὼ ὑπήκουσα μηχανικῶς.

Ὅταν ἡ μικρὰ ἐκείνη χροσαλὶς ἐχάθη εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, ἡ μήτηρ μου ἀπέπνευσε, ἐοικῶς ἡλαρὰ καὶ εὐχαριστημένη, καὶ — Ἐπέρασεν ἡ ψυχὴ τοῦ πατρός σου! — εἶπε, παρακολουθούσα εἰσέτι τὴν πτήσιν τοῦ χροσαλιδίου μὲ βλέμματα στοργῆς καὶ λατρείας. Ἐπειτα ἔπειν ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἔδωκε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ πίο.

Τότε μοῦ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν, ὅτι καὶ ἄλλοτε μᾶς ἐπότιζεν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σκευῶς εὐθὺς ὡς ἐξυπνοῦμεν. Καὶ ἐθυμῆθη, ὅτι ὁσάκις ἔκαμε τοῦτο ἡ μήτηρ μας, ἦτο καθ' ὄλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ζοηρὰ καὶ περιχαρῆς, ὡς ἔαν εἶχεν ἀπολαύσει μεγάλην τινὰ πλὴν μυστικὴν εὐδαιμονίαν.

Ἀφοῦ μ' ἐπότισεν ἐπλησίασεν εἰς τὸ στρώμα τῆς Ἀνωῦς μὲ τὸ σκευὸς ἀνὰ χροῖα.

Ἡ ἀσπιδὸν δὲν ἐκοιμῆτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ ὄλος διόλου ἐξυπνος. Τὰ βλέματά τῆς ἦσαν ἡμίκλειστα οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς, ἐφ' ὅσον διεφαίνοντο, ἐξέπεμπον παραδόξον τινα λάμψιν διὰ μέσου τῶν πυκνῶν καὶ μελανῶν αὐτῶν βλεφαρίδων.

Ἡ μήτηρ μου ἀνεσῆκωσε τὸ ἰσχνὸν τοῦ κορασίου σῶμα μετὰ προσοχῆς καὶ ἐνῶ διὰ τῆς μᾶς χροῖα ὑπεστήριξε τὰ νῶτά του,

διὰ τῆς ἄλλης προσέφερε τὸ σκευὸς εἰς τὰ μαζαμένα του χεῖλη.

— Ἐλα, ἀγάπη μου, τῆς εἶπε. Πιὲ ἀπ' αὐτὸ τὸ νερὸ, νὰ γιάνῃς. — Ἡ ἀσπιδὸν δὲν ἠροῖξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἤκουσε τὴν φωνὴν καὶ ἐνόησε τὰς λέξεις. Πλὴν καὶ συμπαθητικὸν μειδίαμα διέσπειλε τὰ χεῖλη τῆς. Ἐπειτα ἐρορῶσεν ὀλίγας σταγόνας ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐμελλε τῷ ὄντι νὰ τὴν ἰατροῦσῃ. Διότι μόλις τὸ ἐκατάπιε καὶ ἠροῖξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσεπάθησε ν' ἀναπνεύσῃ. Ἐλαφρὸς στεναγμὸς διέφυγε τὰ χεῖλη τῆς, καὶ ἐξανέπεσε βαρεῖα ἐπὶ τῆς ὠλένης τῆς μητρός μου. Το καὶμένο μας τὸ Ἀννώ! ἐγύτωσεν ἀπὸ τὰ βράσά του!

Πολλοὶ εἶχον κατηγορήσει τὴν μητέρα μου, ἐνῶ αἱ εἶναι γυναῖκες ἐθροῖνον μεγαλοφῶνως ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ πατρός μου, ἐκείνη μὴν ἔχρην ἀφθονα, πλὴν οἰγηλά δάκρυα. Ἡ δυστυχῆς τὸ ἔκαμιν ἐκ φόβου μήπως παρεξηγηθῇ, μήπως παραβῇ τὰ ὄρια τῆς εἰς τὰς νέας ἀνηκούσας οσμύνητος. Διότι, καθὼς εἶπον, ἡ μήτηρ μας ἐχρῆνεσε πολὺ νέα.

Ὅταν ἀπέθανεν ἡ ἀδελφὴ μας, δὲν ἦτο πολὺ γεροντοτέρα. Ἀλλ' οὔτε ἐσοκέρθη κἄν τῶρα τὴ θά εἰπῇ ὁ κόσμος διὰ τοὺς σπαρξικαρδίου τῆς θρήνους.

Ὅλη ἡ γειτονία ἐσοκώθη καὶ ἤλθε πρὸς παρηγορίαν τῆς. Ἀλλὰ τὸ πένθος αὐτῆς ἦτο φοβερόν, ἦτον ἀπαρηγόρητον.

— Ὅλ' ἡσῆσεν τὸν νοῦ τῆς; — ἐφιδύριζον οἱ βλέποντες αὐτὴν κελκίμενην καὶ θρηνοῦσαν μεταξὺ τῶν τάφων τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ πατρός μας.

— Ὅλ' ἡσῆσεν μέσ' οἱσους πέντε ἡμέρας — ἔλεγον οἱ σταντωντες ἡμᾶς καθ' ὁδόν, ἐγκαταλειμμένα καὶ ἀπεριποίητα.

Καὶ ἐχρῆσθη καὶ εἰς τὴν ἀπελπισίαν αἱ νοσησῆσαι καὶ ἐπιπλήξαι τῆς ἐκκλησίας, ὅπως συνέλθη εἰς ἐαυτὴν καὶ ἐνθυμῆθη τὰ ἐπιζῶντα τέκνα τῆς, καὶ ἀναλάβῃ τὰ οἰκιακά τῆς καθήκοντα.

Ἀλλὰ τότε παρετήρησε τοῦ μᾶς εἶχε καταντήσει ἡ μακρὰ τῆς ἀδελφῆς μας ἀσθένεια.

Ἡ χρηματικὴ μας περιουσία κατηγαῖωθη εἰς ἰατροὺς καὶ ἰατρικά. Πολλὰ χροῖα καὶ κηλίμα, ἔργα τῶν ἰδίων αὐτῆς χροῖων, τὰ εἶχε πωλήσει δι' ἀσημαντα ποσά, ἣ τὰ εἶχε δώσει ὡς ἀμοιβὴν εἰς τοὺς γόητας καὶ τὰς μαγίσσας. Ἀλλὰ μᾶς τὰ ἔκλεψαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄμοιοι των, ἐποφελόμενοι ἐκ τῆς ἀνεπιβλεψίας, ἣτις ἐπεκράτησεν ἐν τῷ οἴκῳ μας. Πρὸς ἐπιμετρον ἐξηγίληθησαν καὶ αἱ προμήθειαι τῶν ζωοτροφῶν μας καὶ ἡμεῖς δὲν εἶχομεν πλέον πόθεν νὰ ζήσωμεν.

Ἐν τούτοις αὐτὸ, ἀντὶ νὰ ποιήσῃ τὴν μητέρα μας, τῇ ἀπέδωκεν ἀπειραντία διπλήν τὴν δραστηριότητα, ἣν εἶχε πρὶν ἀσθενήσῃ τὸ Ἀννώ.

Ἐμετράσεν, ἡ κυρία εἶπε, συνεκάλυψε τὸ πένθος τῆς; ὑπερνήκισε τὴν ἀτολίαν τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ φύλου τῆς, καὶ, λαβοῦσα τὴν δίκειλαν ἀνὰ χροῖα, ἤρῃσεν νὰ ξενοδολεῖ ὡς ἔαν δὲν εἶχε γωρρίσει ποτὲ τὸν ἀνετον καὶ ἀνεξάρτητον βίον.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον μᾶς διέτρεφε διὰ τοῦ ἰδρωτός τοῦ προσώπου τῆς. Τὰ ἡμερομίσθια ἦσαν μικρὰ καὶ αἱ ἀνάγκαι μας μεγάλαι, ἀλλ' ὅμως εἰς κανένα ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπέτρεψε νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ σνεροαζόμενος.

Σχέδιον περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν ἐγίνοντο καὶ ἐπεθεωροῦντο καθ' ἑσπέραν παρὰ τὴν ἔσταν. Ὁ μεγαλειερός μου ἀδελφός ὄφειλε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ πατρός μας, διὰ νὰ λάβῃ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τὸν τόπον ἐκείνου. Ἐγὼ ἐμελλον ἢ μάλλον ἦθελον νὰ ξευτενωθῶ, καὶ οὕτω καθεζῆς.

Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἔπρεπε νὰ μάθωμεν ὄλοι τὰ γράμματά μας, ἔπρεπε νὰ ξεσοχολήσωμεν. Διότι, ἔλεγε ἡ μήτηρ μας, ἀνθρωπος ἀγράμματος ζύλον ἀτελέκνητον.

Αἱ οἰκογενιαὶ μας δυοχέειαι ἐκορυφώθησαν, ὅταν ἐπῆλθεν ἀνομβρία εἰς τὴν χροῖαν καὶ ἀνέβησαν αἱ τιμαὶ τῶν τροφίμων. Ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἀντὶ ν' ἀτελειοθῇ περὶ τῆς διατροφῆς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπῆρξε τὸν ἀριθμὸν μας δι' ἐνὸς ξένου κορασίου, τὸ ὁποῖον μετὰ μακρὰς προσπαθείας κατώρῃσεν νὰ νυθετήσῃ.

Τὸ γεγονός τοῦτο μετέβαλε τὸ μονότονον καὶ αὐστηρὸν τοῦ οἰ-

κογενειακοῦ ἡμῶν βίου, καὶ εἰσῆγαγεν ἐκ νέου ἀρκετὴν ζωοηρότητα.

Ἡ δὲ αὐτὴ ἡ νυθετήσῃς ἐγένετο παρηγορική. Ἡ μήτηρ μου ἐφόρεσε διὰ πρώτην φορὰν τὰ γιορτερά τῆς καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθαρῶς καὶ κενυομένουσ, ὡς ἔαν ἐπρόκειτο νὰ μεταλάβωμεν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργείας, ἐστάθημεν ὄλοι πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, ἐνώπιον τῶν φουικῶν αὐτοῦ γονέων, παρελάβεν ἡ μήτηρ μου τὸ θεῖον αὐτῆς θυγάτριον ἐκ τῶν χροῖων τοῦ ἱεροῦσ, ἀφοῦ πρῶτον ὑπεσῆθη εἰς ἐπήκοον πάντων, ὅτι θέλει ἀγαπήσει καὶ ἀναρῶσει αὐτὸ, ὡς ἔαν ἦτο σῶξ ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς καὶ ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστοῦν τῆς.

Ἡ εἰσοδος του εἰς τὸν οἶκόν μας ἐγένετο οὐχ ἦτον ἐπιβλητικὴ καὶ τρόπον τινὰ ἐν θροιάμβῳ. Ὁ πρωτογέροσ τοῦ χωριοῦ καὶ ἡ μήτηρ μου προηγήθησαν μετὰ τοῦ κορασίου, ἔπειτα ἡ χοῖμεθα ἡμεῖς. Οἱ συγγενεὶς τῆς νέας ἀδελφῆς μᾶς ἠκολούθησαν μετὰ τῆς αὐλείου ἡμῶν θύρας. Ἐξῶθεν αὐτῆς ὁ πρωτογέροσ ἐσοκῶσε τὸ κορασίον ὑψηλὰ εἰς τὰς χροῖα τῆς καὶ τὸ εἶδειν ἐπὶ τινος σιγμῆς εἰς τοὺς παρισταμένους. Ἐπειτα ἠρώτησε μεγαλοφῶνως:

— Ποῖος ἀπὸ σᾶς εἶνε ἡ ἐδικὴς ἡ συγγενῆς; ἡ γονίς τοῦ παιδιοῦ τούτου περιεσῶσεν ἀπὸ τὴν Δεσποινὴν τὴν Μιχαλίεσσα καὶ ἀπὸ τῶν ἐδικῶν τῆς;

Ὁ πατήρ τοῦ κορασίου ἦτον ὠχρὸς καὶ ἔβλεπε περιλῆπος ἐμπρὸς του. Ἡ σύζυγὸς του ἐκλαιεν ἀκρυμμένη εἰς τὸ ὄμων του. Ἡ μήτηρ μου ἔτρεμεν ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἀκουσθῇ καμμία φωνὴ — Ἐγὼ — καὶ ματαιώσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀπεκρίθη. Τότε οἱ γονεὶς τοῦ παιδιοῦ ἠσπάθησαν αὐτὸ διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν συγγενῶν των. Ἐνῶ οἱ ἐδικοὶ μας μετὰ τοῦ πρωτογέροσ εἰσῆλθον καὶ ἐξενίσθησαν παρ' ἡμῶν.

Ἀπὸ τῆς σιγμῆς ταύτης ἡ μήτηρ μας ἤρῃσεν νὰ ἐποδαφιλεῖ ἡ εἰς τὴν θετήν μας ἀδελφὴν τόσας περιποιήσεις, ὅσον ἴσως δὲν ἤξιώθημεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ εἰς καροῦς πολὺ εὐτυχετέρους. Ἐνῶ δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον ἐγὼ μὲν ἐπιλαύομην νοσταλγῶν ἐν τῇ ξένη, οἱ δὲ ἄλλοι μου ἀδελφοὶ ἐταλαιπωροῦντο κακοκοιμόμενοι εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν μαστόρων, τὸ ξένον κορασίον ἐβαίλεσεν εἰς τὸν οἶκόν μας, ὡς ἔαν ἦτον ἐδικοὺς του.

Οἱ μικροὶ τῶν ἀδελφῶν μου μισθοὶ δὲν ἐξήκοον πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μητρός, ἐφ' ᾧ καὶ τῇ εἶδοοντο. Ἀλλ' ἐκείνη, ἀντὶ νὰ τοὺς δαπανᾷ πρὸς ἀνάπανσιν τῆς, ἐπροκίεζε δι' αὐτῶν τὴν θετήν τῆς θυγατέρα καὶ ἐξηκολούθει ἐργασομένη πρὸς διατροφὴν τῆς. Ἐγὼ εἶλεπον μακρὰν, πολὺ μακρὰν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἤγροον τὶ σνεβῶσεν εἰς τὸν οἶκόν μας. Πρὶν δὲ κατώρῃσῃ νὰ ἐπιστρέψω, τὸ ξένον κορασίον ἠξήθη, ἀνετράφη, ἐπροκίεθη καὶ ὑπανδρεῖθη, ὡς ἔαν ἦτον ἀληθὺς μέλοσ τῆς οἰκογενείας μας.

Ὁ γάμος αὐτῆς, ὅστις φαίνεται ἐπιτηδὸς ἐπεσπένθη, ὑπῆρξεν ἀληθῆς χαρὰ τῶν ἀδελφῶν μου. Οἱ δυστυχεὶς ἀπέπνευσε, ἀπαλλαγέντες ἀπὸ τὸ πρόδοτεον φορτίον. Καὶ εἶχον δίκαιον. Διότι ἡ κόρη ἐκείνη, ἐκτὸς ὅτι ποτὲ δὲν ἠσθάνθη πρὸς αὐτοὺς ἀδελφικὴν τινὰ στοργὴν, ἐπὶ τέλους ἀπεδείχθη ἀχάριστος πρὸς τὴν γυναικα, ἣτις περιεποιήθη τὴν ζῶην αὐτῆς με τσαυτὴν φιλοστοργίαν, ὅσην ὀλίγα γνήσια τέκνα ἐγνώρισαν.

Εἶχον λόγους λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ μου νὰ εἶνε εὐχαριστημένοι καὶ εἶχον λόγους νὰ πιστεύωμεν, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ ἀρκετὰ εἰδὶδάθη ἐκ τοῦ παθήματος ἐκείνου.

Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκκλησίς των, ὅταν, ὀλίγας μετὰ τοὺς γάμους ἡμεράς, τὴν εἶδον νὰ ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, σφίγγουσα τρυφερῶς εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς ἐν δευτέρον κορασίον, ταύτην τὴν φορὰν ἐν σαργάνοις!

— Τὸ κακόνηχο ἰ ἀνεφῶνε ἡ μήτηρ μου, κῦπτοσα συμπαθητικῶς ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ νηπίου, δὲν τὸ ἐφθασε πῶς ἐγεννήθη κοιλιάσφωο, μόν' ἀπέθανε καὶ ἡ μέτρα του καὶ τὸ ἄφρον μὲσ' οὐτὴ στοράτα! Καὶ, εὐχαριστημένη τρόπον τινὰ ἐκ τῆς ἀτυχῆς ταύτης συμπτώσεως, ἐπεδείκνυε τὸ λάβαρόν τῆς θροιαμυεντικῶς πρὸς τοὺς ἐνεοὺς ἐκ τῆς ἐκκλησίεως ἀδελφούς μου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὁ μεταφραστὴς τοῦ **Μεγάλου Γαλεότου** τοῦ Ἑισαγωγῆ καὶ τῶν κυριωτέρων σαιξ-πειριῶν δραμάτων, εἶχε περὶ αὐτοῦ τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐμόρφωσαν μερικοὶ βιογράφοι του καὶ κριτικοὶ του μετὰ τὸν θάνατόν του. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι εἰς ἡμᾶς ἐφάνη πολὺ μετριώφρων καὶ ἀποδίδων εἰς ἑαυτὸν μικροτέραν ἀξίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πραγματικῶς εἶχε. Διότι ἂν ὁ Δημήτριος Βικέλας δὲν ὑπῆρξε μέγας συγγραφεὺς καὶ ποιητής, ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξισωθῆ πρὸς ἕνα Βιζυρῶν καὶ ἕνα Παπαδιαμάντην, εἶχεν ὅμως τὸ προτέρημα ὅτι πρῶτος εἰς ἐποχὴν σκοτεινὴν καὶ φιλολογικῶς ἠρρωστημένην, καθ' ἣν ἐβασίλευε καὶ ἐθανμάζετο ἡ ἐπιμιθιωμένη μούσα τῶν ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Παπαδιάτου Σούτζων, ἐτόλμησε νὰ χαράξῃ δλίγους τινὰς στίχους, οἵτινες ἂν δὲν εἶχον τὰ στατικά τοῦ τελείου, ἦσαν ὅμως εὐκρινέστεροι καὶ ἠρεϊδοῦντο ἐπὶ ὑγιεινῶν καὶ ἐθνικωτέρων βάσεων. Διέκρινέ τις πᾶλλον εἰς αὐτοὺς κάποιον αἰσθημα ἀληθινόν, κάποιαν ζωὴν, δεικνύουσαν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ νεώτερός μας στίχος. Κατόπιν δέ, ὅταν ὁ πεζὸς λόγος ἐθεωρεῖτο φθιάσας εἰς τὸ ἀνώτερόν του σημεῖον διὰ τῶν δραμάτων τοῦ Σπ. Βασιλειάδου καὶ τῶν θεματογραφημάτων τοῦ ἄλλως εὐφρεστάτου Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, ὁ Δημήτριος Βικέλας ἐσημείωσε σταθμὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν διὰ τοῦ καθ' ἑξοχὴν ἔργου του τοῦ **Δουκῆ Λάρα**. Βεβαίως τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἠτύχησε νὰ μεταφρασθῆ εἰς πολλὰς ξένας γλώσσας καὶ νὰ ἐπανεθῆ ἴσως περισσότερον ἄφ' ὅτι τοῦ ἔπρεπε, δὲν εἶναι καμμία μεγάλη φιλολογικὴ συγγραφή. Δὲν βλέπει κανεὶς εἰς αὐτὸ τὴν δυνατὴν ἔμπνευσιν, τὴν ὁποίαν παρατηρεῖ εἰς τὰ διηγήματα τοῦ μεγαλοφροῦς μας διηγηματογράφου Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη, τοῦ πραγματιστοῦ Ἀνδ. Καρκαβίτσα, τοῦ Θεοτόκη καὶ τοῦ Παλαμᾶ. Μία ἀπλότης, τὸ κυριώτερον προτέρημά του καὶ μία ἠρεμία τὸ διακρίνει καὶ τίποτε περιπλέον. Ἐν τούτοις ὁ **Δουκῆς Λάρας** ἔχει τὴν ἱστορικὴν περισσώτερον ἀξίαν, ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν διήγημα. Εἶναι ὁ πατὴρ ὅλης τῆς μετέπειτα διηγηματογραφίας, τὴν μόνην λογοτεχνίαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν μαζὶ μετὰ τὴν ποίησιν. Ἐχώρισε τὴν παλαιὰν σχολὴν ἀπὸ τὴν νεωτέραν καὶ οἱ σημερινοὶ μας διηγηματογράφοι ἠμποροῦν νὰ εἴπουν ὅτι χρεοστοῦν τὴν ἀφειρηθῆσαν τῆς τελειοποιηθείσης τέχνης των εἰς αὐτόν. Κατόπιν ὁ Δ. Βικέλας ἔγραψε καὶ ἄλλα διηγήματα, μικρότερα, τὰ ὁποῖα ὅμως μ' ὄλην τὴν προσπάθειαν τοῦ συγγραφέως δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερβοῦν τὸ μέτριον, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνυψωθοῦν εἰς ἄλλο ἐπίπεδον, ἀπὸ

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου Ἑλληνοζωγράφου Θεοτοκοπούλου.

Τὸ υἱικὸν σέβας ἦτο πολὺ, καὶ ἡ αὐθεντία τῆς μητρὸς μεγάλῃ, ἀλλ' οἱ πτωχοὶ ἀδελφοὶ ἦσαν τόσο ἀπογοητευμένοι, ὥστε δὲν ἐδίωσαν νὰ ὑποδείξουν εὐσχημῶς πως εἰς τὴν μητέρα των, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ παραιτηθῆ τοῦ σκοποῦ τῆς. Ἀλλὰ τὴν εὐρον ἀμετάπειστον. Τῆς ἐδήλωσαν φανερὰ τὴν δυσἀρεσκείαν των καὶ τῆ ἠρνήθησαν τὴν διαχείρισιν τοῦ βιολιῶν των. Ὅλα εἰς μάτην.

— Μὴ μοῦ φέρετε εἰποτε, ἔλεγεν ἡ μήτηρ μου, ἐγὼ δουλεύω καὶ τὸ θρέφω, σὰν πῶς ἔθρεψα καὶ σᾶς. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ Γεωργῆς μου ἀπ' τῆ ξενιτιά, θὰ τὸ προκίση καὶ θὰ τὸ πανδρέμῃ, Ἄμ' τί θαρρεῖτε! Ἐμένα τὸ παιδί μου μὲ τὸ ὑποσχέθηκε. — Ἐγὼ, μάνα, θὰ σὲ θρέψω καὶ σένα καὶ τὸ ψυχασαῖδι σου. — Ναί! ἔτοι μὲ τὸ εἶπε, ποῦ νᾶχῃ τὴν ἐσχῆ μου!

Ὁ Γεωργῆς ἤμην ἐγὼ. Καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην τὴν εἶχον δώσει ἀληθῶς, ἀλλὰ πολὺ προωτήτερα.

Ἦτο καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ μήτηρ μας ἐιστάζετο διὰ νὰ θρέψῃ τὴν πρῶτην θετήν ἀδελφὴν καθὼς καὶ ἡμᾶς. Ἐγὼ τὴν συνώδενον κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, παιζῶν παρ' αὐτῆ, ἐνῶ ἐκείνη ἔσκαπτε ἢ ἐξεβιάνιζε. Μίαν ἡμέραν διακόψαντες τὴν ἐργασίαν ἐπετροφέομεν ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς φεύγοντες τὸν ἀρόρητον καύσωνα, ἐνῶ οὐδὲν ὀλίγον ἔλειπε νὰ λιποθυμήσῃ ἡ μήτηρ μου. Καθ' ὅδον κατελήφθημεν ὑπὸ ραγδασιότητος βροχῆς, ἐξ ἐκείνων, αἵτινες συμβαίνοσι παρ' ἡμῶν συνήθως, μετὰ προσηρηθεῖσαν ὑπερβολικὴν ζέσθη ἢ λάθραν, καθὼς τὴν ὀνομάζουν οἱ σεντοπιῖται μου. Δὲν ἤμειθα πλέον πολὺ μακρὰν τοῦ χωρίου, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ διαβῶμεν ἕνα χεῖμαρον, ὅστις πλημμυρῶσας ἐκατέβανεν ὀρητικώτατος. Ἡ μήτηρ μου ἠθέλησε νὰ μὲ σηκώσῃ εἰς τὴν ὁμὸν τῆς. Ἀλλ' ἐγὼ ἀπεποιήθην.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΝΝΙΕΣ

* * * Ἐπὶ τέλους ὁ ἐμπορικὸς πόλεμος ἐναντίον τῆς Αὐστρίας ἐπαυον.

Ὁ ὁποῖος πόλεμος ἂν ἔφερε ζημίαν εἰς τὴν Αὐστρίαν ἔφερεν ὅμως καὶ εἰς ἡμᾶς. Εἶχε πλέον παύσει κάθε ἐμπορικὴ κίνησις καὶ ἠπειλοῦντο μεγάλα ἐμπορικὰ καταστροφὰ. Ἐκτὸς τούτων καὶ ὁ πτωχὸς κόσμος, ὅστις τόσον γλίσχωρος ἀμείβεται ἐργαζόμενος, ἐδυσκολεύετο νὰ ἀγοράσῃ τὰ ὑπερτιμηθέντα αὐστριακὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τῆς πρῶτης ἀνάγκης.

* * * Λέγεται ὅτι ὁ οικονομικὸς σύμβουλος κ. Λωρὰν ἐσπρότεινε τὸν καθαρὸν τῶν ὑποουργείων ἀπὸ τοὺς ὑπεραριθμοὺς ὑπαλλήλων. Ἄν ληφθῆ ἡ πρότασις αὕτη ὑπ' ὄψει γίνεται μεγάλη οἰκονομία εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἀλλὰ πόσοι ὑπάλληλοι θὰ μείνουν εἰς τὰ ὑπουργεῖα ἀφ' οἷς οἱ 80 οἱ εἶναι ὑπεράριθμοι; Καὶ πῶς αὐτοὶ οἱ ὀδοήκοντα τοῖς ἐκατὶν θὰ ζήσουν τὰς οἰκογενεῖας των; Ἄν εἶναι ἀληθὲς ὅτι θὰ ἀποζημιωθοῦν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ ζωὴ των ἔχει καλῶς, ἂν ὄχι ὅμως δὲν δημογραφικῶς καταστάσις ἀθλία.

* * * Ἡ «Ταῖν», ἡ δυναμένη νὰ χρησιμοποιῆσθῆ ὡς δείγμα εἰς τοὺς ξένους περὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τῶν σωβινιστῶν, τᾶβα λε καὶ μὲ τὸ Λεβάντ-Ἐρᾶλ. Το ὁποῖον ὅμως εἰς μακροσκελέστατον ἄρθρον τῆς τινάζει τὴν μοικινὰ τῆς, τὴν ὀνομάζει φύλλον ἄνευ πατριωτισμοῦ, σχεδὸν ἠλίθιον. Καὶ ἐπανεὶ διὰ τῶν ζωνηροτέρων χρωμάτων τὸν ἑλληνικὸν Τύπον, τὸν ὁποῖον χαρακτηρίζει ὡς τὸν πατριωτικώτερον καὶ εὐκρινέστερον. Τὸ «Λεβάντ-Ἐρᾶλ» λέγει μίαν μεγάλην ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ὅμως θὰ πιστεύουσιν μόνον οἱ ἐχέφρονες, ἐνῶ οἱ σωβινιστὰι θὰ ὑψώσουν τοὺς ὄμους. Ἄς τοὺς ὑψώσουν, Ἄράγε καὶ διὰν κατακυλίσων εἰς τὴν ἄβυσσον, πρὸ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται, θὰ τὸ πράξουν;

* * * Λέγεται ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου διὰ τὴν γνωστὴν δίκην Καρούδου-Γεράρδου, ὁ πρῶτος θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς **Πρωΐας**, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ γράφῃ τὰ σπονδαιοφανῆ του ἄρθρα. Πιστεύομεν ὅτι ἡ **Πρωΐα** θὰ προκόψῃ, διότι γνωστὸν τυγχάνει πόσον ἀρέσουν τὰ ἄρθρα τοῦ κ. Καρύδου, πόσον ἐμβριθῆ εἶναι καὶ πόσον καλῶς γνωρίζουν νὰ ὑπενθυμίζων εἰς τοὺς πολλοὺς γέροντας τὴν νεανικὴν αὐτῶν ἐποχὴν.

* * * Ἡ Μαχουσοὲ μᾶς ἔκαμεν ἐκπλήξεις. Κατεβίβανεν αἰσθητῶς τοὺς ναύλους τῆς. Ἐνεκα τούτου ἐφέτος εἰς τὰς Προγκλησιμῆσους καὶ τὸ ὄραϊον Παντεῖχιον θα συρροῦσθῃ πολὺ πλῆθος. Οἱ Προγκλησιανοὶ μάλιστα θὰ κάμουν τὴν τύχην των. Πολλοὶ οἰκογενεῖαι ἐτοιμάζονται ἀπὸ τώρα νὰ ἐνοικιάσουν οἰκίας.

* * * Ἀπεφασίσθη ἡ ἀνακαινίσις τοῦ διοικητηρίου Πέραν. Ἡ ἐκπόνησις τῶν σχεδίων ἀνετέθη εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Βεδάτ-βέη, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι διωρίσθη ἀρχιτέκτων ὄλων τῶν κυβερνητικῶν ἐργασιῶν. Μία τοιαύτη μεροληψία τῶν ἀρμοδιῶν ὑπὲρ ἐνὸς μόνου ἀρχιτέκτονος, ἐπειδὴ οὗτος εἶναι Τοῦρκος, δὲν εἶναι λογικὴ. Εἰς τὴν πόλιν μας ὑπάρχουν πολλοὶ ἀρχιτέκτονες Ὀθωμανοὶ — Ἕλληνας, Ἀρμένιοι κλ. — οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων τῶν δυσκολωτέρων οἰκοδομῶν. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἐκπόνησις τῶν σχεδιασθησάντων τῶν δημοσίων κτιρίων πρέπει νὰ γίνῃ διὰ διαγωνισμοῦ. Οὕτως κερδίζει καὶ τὸ δημόσιον καὶ δὲν παροράται καὶ τὸ δίκαιον. Ἡ ἀπολυταρχία δὲν ἠρέσκει εἰς τοιαῦτα μικροπράγματα καὶ διὰ τοῦτο κατεσπαταλήθησαν ἄφθονα χρήματα πρὸς οἰκοδομήσιν τοῦ κτιρίου τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων, χωρὶς τοὐλάχιστον τὸ κτίριον τοῦτο νὰ ἔχῃ τὰ συστατικά λεπτιχῆς τέχνης καὶ τὴν ἀπαιτούμενην ἀρμονίαν.

* * * Ἡ **Πατρις** ἐκδίδεται πλέον ἐσπερηφῶς. Ὡς πρῶτῃ εἶχεν ἐν τῇ πορείᾳ τῆς συνοδοῦς τὴν **Πρόδοον** καὶ τὸν **Νεολόγον**. Μία τοιαύτη ὅμως συνοδεία δὲν τῆς ἠρεσε. Τὸ ἀνώτερον ἐφημεριδογρα-

ἐκεῖνο ποῦ εὐρίσκειτο ὁ **Δουκῆς** τοῦ **Λάρα**. Παντοῦ παρατηρεῖ ὁ ἐξησκημένος ὀφθαλμὸς τὴν αὐτὴν ἠρεμον ἔμπνευσιν, τὴν αὐτὴν διηγηματικὴν τέχνην, τὸ αὐτὸ ὄφος, τὸ ἔχον κάποιαν ζωντανὴν ἀκόμη ἐπίδρασιν τῆς παλαιᾶς σχολῆς, τὰς ἀφορήτους παρεκβάσεις, τὴν πολλὰκις πλαδαρότητα τῆς φράσεως καὶ τὴν ἀδυναμίαν εἰς τὴν διαζωγράφισιν καὶ ψυχολογήσιν τῶν χαρακτήρων.

Ὡς μεταφραστὴς ὁ Δημ. Βικέλας ἐπίσης δὲν ὑπῆρξε ἐξοχος. Μολονότι πολλοὶ ἐχαρακτήρισαν αὐτὸν ὡς τὸν καθ' ἑξοχὴν Ἕλληνα μεταφραστὴν τῶν δραμμάτων τοῦ δαιμονίου Σαιξπέριον, ἐν τούτοις ὄχι μόνον δὲν ἠδυνήθη νὰ πλησιάσῃ τὰς μεταφράσεις τοῦ ἰδίου ποιητοῦ τοῦ Ἰακώβου Πολυλά, ἀλλ' ἐν πολλοῖς μᾶς παρουσίασεν ἕνα Σαιξπέριον ὄχρον, καὶ μὴ δικαιολογούντα τὸ μέγα αὐτοῦ ὄνομα. Ὁ Δημ. Βικέλας δὲν ἦτο δημιουργὸς μεταφραστῆς, οὔτε ὁ μεταφραστῆς, τὸν ὁποῖον ὠνευρεῖται ὁ καλλιτέχνης καὶ ἀπαιτητικὸς ἀναγνώστης. Ἦτο ὅμως ὁ μεταφραστὴς τοῦ ἑλληνικοῦ κοινῶν, ὡς ἦτο καὶ ὁ συγγραφεὺς του. Διὰ τοῦτο αἱ περισσότεραι περὶ τοῦ ἔργου του γραφεῖσαι κρίσεις τὸ ἀπεθέωσαν. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὁ ὁποῖος τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἐτέλει τὸ φιλολογικὸν του μνημόσυνον δὲν ἠθέλησε νὰ φανῆ οὔτε ἀνώτερος, οὔτε κατώτερος τῶν κριτικῶν του. Ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν μίαν τιμὴν, ἣτις τοῦ ἤξιζε. Διότι ὁ Βικέλας ἂν δὲν ὑπῆρξε μέγας δημιουργὸς καὶ συγγραφεὺς ὑπῆρξε ὅμως ἀκάματος ἐργάτης τῶν γραμμάτων. Καὶ τοῦτο ἀρκεῖ.

A. Γ.

Ἡρώτησέ τις τὸν ἱατρὸν Ρικάρδ ὁποῖαν γνώμην ἔχει περὶ ρακῆς.

— Κακίστην, ἀπεκρίθη ὁ διάσημος ἀσκληπιάδης.

— Καὶ ὅμως... ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν.

— Δὲν λέγω ὄχι, ἀλλ' εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τίποτε δὲν πρέπει τις νὰ ἀνοίγῃ μὲ ἀντικλεῖδια.

Ὁ κ. Π. γνωστὸς ἔμπορος τῆς πόλεός μας ὅστις διακρίνεται διὰ τὴν πανουργίαν του, παρουσιάσθη ἡμέραν τινὰ εἰς κάτοχον οἰκίας καὶ ἐξήτησε νὰ ἐνοικιάσῃ ἐν αὐτῆς διαμέρισμα. Ὁ ἰδιοκτῆτης, ὅστις ἦτο ἄτεκνος καὶ ἔτρεφε κάποιαν ἀποστροφὴν πρὸς τὰ παιδιά, ἐδέχθη μὲν εὐχαρίστως τὸν κ. Π. καὶ συνεφώνησεν ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνοικίου, ἀλλ' ἀμέσως ἠρώτησεν

— Ἐχετε παιδιά, κύριε;

— Πέντε, ἀπεκρίθη ὁ κ. Π. τὰ ὁποῖα ὅμως τὴν στιγμὴν ταύτην εὐρίσκονται εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

Τὸ ἐνοικιαστήριον ἀμέσως ὑπεγράφη βεβαιωθέντος τοῦ ἰδιοκτῆτου ὅτι ὁ κ. Π. δὲν ἔχει τέκνα. Μετὰ δύο ὅμως ἑβδομάδας ὁ κ. Π. μετέφερε τὰ ἐπιτάλια του καὶ πέντε θορυβωδέστατα παιδιά, τὰ ὁποῖα μετ' ἐκπλήξεως παρετήρησεν ὁ ἰδιοκτῆτης καὶ ἔκαμε δριμέα παράτονα. Ὁ κ. Π. ὅμως ἀπῆντησε στωικῶτα:

— Ἀλλὰ δὲν σᾶς εἶπον ὅτι δὲν ἔχω τέκνα, ἀπεναντίας σᾶς ἐδήλωσα ὅτι ἔχω πέντε, τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο εἰς τὸ νεκροταφεῖον... περιπάτων.

Ὁ ἰδιοκτῆτης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀκυρώσῃ τὸ ἐνοικιαστήριον.

φικόν ζευγάρι είναι τόσον χωριότικο ὥστε ἐισδύον παντοῦ δὲν ἄφινε τόπον καὶ διὰ τὴν Πατρίδα, ἥτις, ἐπροτίμησε νὰ εἶναι πλησιέστερον πρὸς τὸν Ταχυδρόμον, ἐλπίζουσα νὰ τὸν στείλῃ ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν πατρίδα του. Τὸ τελευταῖον δὲν τὸ εὐχόμεθα, εὐχόμεθα ὁμῶς εἰς τὴν ἐσπερινὴν Πατρίδα εὐρεῖται κυκλαφορίαν.

* * Προσεχῶς ἐκδίδεται μία μικρὰ ἱστορία ἐπὶ τὴν τίτιον **Οἱ Βούλγαροι διὰ μέσου τῶν αἰώνων**. Εἶναι τόσον ἐπικαιρὸς ὥστε πιστεύομεν ὅτι θὰ ἀναγνωσθῇ ἀπλήστως. Συγγραφεὺς αὐτῆς εἶναι ὁ κ. Ἰάσων Ἀσάνης, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ καταγράφεται εἰς ἱστορικὰς μελέτας. Τὴν συνιστώμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἐκθύμως.

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΑΣ

Εἰς τὸ 4ον φύλλον τοῦ «Ἐπικαίρου» ζητεῖτε νὰ λυθῇ ἡ ἀπορία σας : διατί ἡ κυρία ἢ κρατοῦσα τὴν ὀμβροέλλαν τῆς ἀνοικτῆρ προσβλέψασα τὴν κύριον, ὁ ὅποσος τὴν εἶχε κλειστήν, τὴν ἐκλείσσει, ἐνῶ ὁ κύριος, ὅστις τὴν εἶχε κλειστήν, τὴν ἤνοιξεν. Ὁ λόγος εἶναι πολὺ ἀπλοῦς. Ἡ κυρία ἰδοῦσα τὴν κύριον μὲ κλειστήν ὀμβροέλλαν εἶπε κατὰ διάνοιαν : Δὲν βρέχει καὶ ἀντιπαρεβλῶσα ἐκλείσσει τὴν ὀμβροέλλαν τῆς. Ὁ κύριος ἰδὼν τὴν κυρίαν ἔχουσαν ἀνοικτῆρ τὴν ὀμβροέλλαν τῆς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν : Βρέχει καὶ ἀντιπαρεβλῶν ἤνοιξε τὴν ὀμβροέλλαν του.

Ἡ λύσις τῆς ἀπορίας σας αὐτῆς φανερώσει τρανώτατα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον μιμητικὸν καὶ πολλάκις ὅ,τι πράττει, δὲν τὸ πράττει ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως.

N. Ἀργυρίδης,

ΑΙΝΙΓΜΑ

Μία κυρία θέλει νὰ κάμῃ μίαν ὀμελέτια. Ἔχει πρὸς τοῦτο ὅλα τὰ χροιάζοιμενα. Αἰγά, τριφί, βούτυρο, πιπέρι καὶ ἄλλας τηγάνα, χιτυπηρήρι, φωτιά κτλ. Γνωρίζει νὰ τὴν κάμῃ, ἐπιθυμεῖ πολὺ ἀλλὰ δὲν μπορεῖ. Ποῖα εἶναι ἡ αἰτία ; Ἦμποροῦν νὰ μᾶς τὸ εἰπουν οἱ ἀναγνώσται μας ;

Εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον θὰ δημοσιευθῶν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μεταφραστικοῦ μας διαγωνισμοῦ. Θὰ προκηρῦξωμεν δὲ νέον καὶ πολὺ ἐνδιαφέροντα διεγωνισμὸν.

Ἐπιθυμία ναυτικοῦ.

Ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ἠρωτάτο παρὰ κυρία ἀριστοκρατίδος, εἰς ποῖον μέρος θὰ κάμῃ τὴν ἐξοχὴν του ἐφέτος :

- Εἰς τὴν Πολίγνηπον, κυρία, ἀπήγησε.
- Καὶ διατί εἰς τὴν Πολίγνηπον ;
- Διότι ἔχω ἐπιθυμήσει πολὺ τὴν θαλάσσιον ἀέρα.

Κύριός τις προσλαβὼν ὑπηρετήν εἶπεν εἰς αὐτόν : Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας σου θὰ ποτιῖς καὶ τὸν κῆπον.

— Θὰ τὸν ποτιῖω τακτικὰ στίς τέσσερεις, ὕστερα ἀπὸ τὴ δουλειά μου.

Ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν τρίτην ὥραν μ. μ. ὁ οὐρανὸς συννεφούται καὶ ραγδαία πίπτει βροχή. Ὡστε ὁ ὑπηρετὴς δὲν κατόρθωσε νὰ ποτίσῃ. Τὴν ἐπαύριον περὶ τὰς δύο, βλέπει ὁ κύριος τὸν ὑπηρετήν κρατοῦντα τὸ ποτιστήριον καὶ ποτιζόντα τὸν κῆπον.

- Τί τρέχει ; τὸν ἐρωτᾷ.
- Ἄ, κύριε, βιάζομαι νὰ ποτίσω, διότι βλέπω σύννεφα εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄν βρέξῃ καὶ σήμερα θὰ μείνῃ τότε ὁ μπαξές ἀπότιστος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Σ. Π. Πέραν, Τὰ ἐλάβομεν ἐγκαίρως. Ἐὰν δὲν ἐκάμαμεν λόγον ὑπῆρχε κάποια αἰτία. Μήπως ἄλλοι τινὲς ἔκαμον ; Ὅσον ἀφορᾷ δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁ σοφὸς γλωσσολόγος γράφει περὶ τοῦ καταρτιατικῆ τοῦ συλλόγου ἢ «Τέχνη», τοῦ ὁποίου πρόεδρος τυχάνει ὁ διακεκομμένος δραματογράφος μας κ. Ζ. Φυτίλης, εἶχομεν νὰ σημειώσωμεν πολλά. Βεβαίως ὁ κ. Φ. δὲν ἔχει δικαίον. Ἡ σύστασις τοῦ συλλόγου δὲν ἀπέβλεπεν εἰς δημιουργίαν ἀντεπιστευσεως πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ «Ἀδελφάτου». Ἀπεναντίας ἢ «Τέχνη» σέβεται τὰς ἀρχὰς τοῦ «Ἀδελφάτου», τοῦ ὁποίου προΐσταται ἀνὴρ οἷος ὁ κ. Φ. Φωτιάδης, ἀνὴρ πραγματικῶς σοφὸς καὶ ρουνεχέστατος. Ἡ «Τέχνη» δὲν εἶναι γλωσσικὴ εἰσαγγελία, ὅπως θέλετε νὰ τὴν χαρακτηρίσετε καὶ ὅπως ὁ κ. Φ. σχεδὸν τὴν ἐχαρακτήρισεν. Ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι καλλιτεχνικός. Ἐπιθυμεῖ νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὅλους τοὺς δημιουργοὺς, ὅλους τοὺς ὀπωδιήποτε καταγενομένους εἰς τὰ ὄρη τὰ γράμματα. Περιστάσεως δοθείσης, θὰ γράρωμεν περὶ αὐτῆς ἐπιτερέστερον.

Δίδα Καλιρρόνη, Πέραν. — Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀγάπην σας πρὸς τὴν «Ἐπικαίρου». Ἀυστηρῶς δὲν δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν τὸ φύλλον μας εἰς καθαρῶς φιλολογικόν. Καὶ ὁμῶς καθὼς βλέπετε ἐκ τῶν τελευταίων φύλλων ἢ λογοτεχνία ἔχει τὸ μέρος τῆς.

Κον Α. Β. Σισλιῆ. — Δὲν εὔχομεν καιρὸν νὰ τὸ ἀναγνώσωμεν. Εἶναι μακρόν. Δὲν μᾶς στέλλετε καὶ σύντομον. Ἐνθυμούμεθα ὅτι ἐδημοσιεύσατε κάπου ἓνα ροσιμιότατον πεζόν.

Κον Νίκον, Μακροχώριον. — Τὸ δῆγημά σας τὸ ἀνεγνώσαμεν προσεκτικῶς. Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ σὰς ἀποθαροῦντομεν σὰς λέγομεν ὅτι εἶναι μία ἀπλὴ θεματογραφία σχολικὴ. Αἱ ἰδέαι σας ἢ μία μὲ τὴν ἄλλην ἀσύνδετοι, οἱ χαρακτήρες ὠχροὶ καὶ αἰ κινήσεις τῶν ἀφύσικοι, ἢ ὑπόθεσις δὲ ἄνευ τῆς παραμικρῆς πρωτοτυπίας, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ὀλιγώτερον. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν γλώσσαν, εἰ νὰ σὰς εἰπωμεν. Διὰ τῆς γλώσσης αὐτῆς νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι οὐδέποτε θὰ γράφατε δῆγημα.

Κον Περ. Πρίγκηπον. — Διατί ὄχι. Ποῖος οἷς εἶπεν ὅτι ἡ σάτυρα δὲν εἶναι κλάδος τῆς φιλολογίας καὶ σπουδαιότατος μάλιστα. Ὁ Ἀγρόεας Λασκαράτος, ὁ μέγιστος τῶν μέχρι σήμερον σατυρικῶν ποιητῶν μας, δὲν ἔχει μέρος εἰς τὴν φιλολογίαν μας ; Στείλατέ μας καὶ ἂν κριτῆ ἄξιον δημοσιεύσεως θὰ δημοσιευθῇ εὐχαρίστως.

Κον Φ. Β. Πέραν. — Ἀγὰρ ἐλάβομεν τὴν χαριτωμένην ἐπιστολήν σας. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς συστάσεις σας. Σὰς ἐνεγράψαμεν. Εὐχαριστοῦμεν.

ΟΛΟΙ εἰς τὴν ἀποθήκην γαιανθράκων **ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ Ν. ΔΙΑΡΟΥ**, ἐν Οὐν-Κατάν, Τουφερχαρέ, ἀριθμ. 49.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

22 — Γιουκσέκ Καλδερῖμ, — 22.

Παντὸς εἶδους βιβλία νέα καὶ μεταχειρισμένα βιβλία σπάνια ἐξηγητλήμενα, δυσεύρετα κ.τ.λ. — Προμηθεῖα οὐδὲν ἴσως βιβλίον ἐπὶ παραγγελίᾳ καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. — Ἀγορὰ βιβλίων διαφόρων νέων ἢ μεταχειρισμένων καθὼς καὶ ὀλοκληρῶν βιβλιοθηκῶν. — Ἐγγραφαὶ συνδρομητῶν εἰς ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ περιοδικὰ. — Ἐργασίαι τυποθηρογραφικαὶ καὶ βιβλιοδετικαί, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Εκ τοῦ Τυπογραφείου Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ

Κουρσοῦμ χάν, ἀριθμ. 3.